



## Čas obračuna

Štiri dolga leta borbe so za nami. Kot težke sanje vstajajo spomini sleherni dan pred nas... Začelo se je pri izseljevanju. Na deset tisoč Slovencev so gonili kot živino v tujino, v negotovost, v lakoto, v smrt. Otroke so trgali raz prsi slovenskih mater, bili in mučili može in starce. In ko je posegel slovenski narod po samoobrambi, ko je stopil v boj za svoj obstoj, za svoje življenje, takrat so se zarotile zoper njega vse peklenke sile zločincev, roparjev, morilcev, požigalcev, ovaduhov in izdajalcev. Kot da se je odprla zemlja in bruhala iz sebe temne sile človeških izrodov in pokvarjenih izkoreninjenec, brez značajnih prisklednikov in ostudnih judežev. Padali so borci, naši junaki partizani, padali so neutrudljivi in požrtvovalni terenski delavci po vaseh, trgih in mestih, mučili in streljali so talce, pljuvali in zasmehovali poštene slovenske ljudi, sramotili in skrutili mrtva trupla naših mučnikov, zažigali hišo za hišo, vas za vasjo, kot stekli psi divjali in ubijali. In vse to na naši, na naši slovenski zemlji! Štiri dolga leta...

In kdo je kriv vseh teh strahot in grozodejstev? Kdo je bil tisti, ki je največjemu sovražniku slovenskega naroda, podivjanim nemškimi fašistom, kazal poti in skrivališča, kdo je ovajal poštene in zavedne Slovence, kdo je noč in dan vohunil in se plazil kot senca okrog mirnih slovenskih domov, kdo je zatajil lepo slovensko govorico, kdo se je sramoval, da je slovenske matere sin?

Okupator je streljal, pobijal in požigal, naši narodni zločinci in izdajalci pa so se smejali v obraz trpljenju slovenskega ljudstva, pri njih je našel okupator potrdilo in oporo za svoje divjanje, ti posredni ali neposredni izdajalci so odgovorni pred zgodovino in pred vso pošteno javnostjo za tisoče nedolžnih žrtev, ki bi jih okupator brez njihove podpore nikdar ne odkril.

In če zahteva danes slovensko ljudstvo obračun za štiriletno trpljenje, tedaj terja svojo sveto pravico do dela in življenja. Ne maščevanje, marveč pravično in zaslužno kazen, brez vsakega popuščanja, brez obzira na levo ali desno, to zahteva naš narod. Izčistiti plevel, pomesti s smetmi, pravično kaznovati vse podle in prodane duše, to je naš dolg do tisočev padlih junakov, to je naša dolžnost do muk in trpljenja stotisočev slovenskega naroda.

Pa še na nekaj ne smemo pozabiti. Mi moramo naprej, mi moramo delati, zidati, graditi in ustvarjati, če si hočemo zagotoviti srečno in lepo bodočnost. Mar bomo na tej poti navzgor vlačili s seboj vsa bremena, vso golazen, ki bi nas ovirala pri obnavljanju naše domovine, ki bi izkoriščala vsako priliko, da nas s pomočjo kakršne koli ali katere koli reakcije ponovno potegne v prepad in nam zabode nož v hrbet? Bridke izkušnje iz preteklosti so izučile naše ljudstvo, da bi take ljudi še moglo trpeti v svoji sredi.

Ljudstvo bo sodilo, naj sodi in obsodi! In očisti naj našo domovino za vse čase izdajalcev — v spominu na svoje trpljenje ter v misli in skrbi na srečno bodočnost.

## Zadružništvo - volja naroda

V Celju je bila 1. t. m. ustanovljena Nabavna in prodajna zadruga z o. j.

Že v nekdanji Jugoslaviji je bilo zadružništvo v Celju in njegovi okolici na precejšnji višini. Tako je bil najmočnejši zadružni kreditni zavod skozi dolga leta Celjska posojilnica, pred kakimi dvajsetimi leti pa je bila ustanovljena Ljudska posojilnica, ki se je v kratkem času iz malih početkov dvignila na vodilno mesto in dosegla tretje mesto med slovenskimi zadrugami. Nabavno, produktivno in drugo zadružništvo pa se pri nas nikakor ni moglo razmahniti in prav razviti.

Obe posojilnici sta bili v začetku velika opora našemu kmetu, kmalu pa sta postali

plen izkoriščevalcev in finančnega kapitala

Celjsko posojilnico so »posamezniki« na goljufiv način pretvorili v privatno banko in se na cenen način polastili milijonskega premoženja, tako je njen pomen v okviru narodnega gospodarstva ugasnil in je zavod začel propadati.

Prav isto se je dogodilo z Ljudsko posojilnico. Mala peščica ljudi, večinoma samo odbor, je leto za leto zbiral dobiček v svojih blagajnah in namesto, da bi s svojim kapitalom podprli slovensko kmečko in delavsko gospodarstvo, so glavni del svojih posojil vtaknili v trgovska in industrijska podjetja. Tako je Ljudska posojilnica, ki naj bi imela namen gospodarsko podpreti res ljudske sloje, postala navadno bančno podjetje.

Vzrok, da pri nas nabavno in produktivno zadružništvo ni moglo doseči zaželenega razmaha pa je tičal v tem; da so na vodilnih političnih in upravnih mestih sedeli ljudje, ki nikakor niso imeli interesa, da bi oškodovali sami sebe; bili so sami lastniki velikih gospodarskih podjetij.

Danes se je

položaj bistveno spremenil.

Slovenski narod si z zmagovitim zaključkom narodno osvobodilne borbe ni priboril samo svoje narodne svobode, ampak tudi svojo ljudsko, res demokratično oblast. Ta oblast bo vsekakor podprla težnje delovnega ljudstva in pripomogla k ustanavljanju in uspešnem delovanju zadružništva, ki ima namen, da onemogoči špekulantstvo in izkoriščanje našega delovnega človeka.

V nedeljo 1. julija je bil ustanovni občni zbor Nabavne in prodajne zadruge z o. j. v Celju. Ta dogodek ni bil izredne važnosti samo za mesto Celje ampak tudi za vse naše okrožje. Ustanovitev te zadruge naj bo vzpodbuda tudi drugim mestom in krajem v našem okrožju, da čim prej tudi oni ustanove slične zadruge.

Ker je imovina zaplenjenih industrijskih in drugih podjetij Nemcev ter narodnih izdajalcev precej velika, bo mogla novo ustanovljena zadruga z intenzivnim delom začetne težave prav kmalu prebroditi. Izvoljeni upravni in nadzorni odbor je pričel takoj z delom in bo zadruga prav kmalu pričela s poslovanjem v prostorih Stigerjeve, Vohove, Henigmanske, Pecuhove in drugih hitlerjan-

skih trgovinah. Člani so soglasno sprejeli predlog, da zadruga najame posojilo v blagu za 50 milijonov dinarjev.

Zadruga bo takoj pričela organizirati svoje lastne delavnice

vseh panog proizvodnje. Tako bo z lastnimi proizvodi krila najvažnejše potrebe članov in njihovih družin. Novo izvoljeni predsednik upravnega odbora tov. Jošt Melhijor je dejal, da

## Železničarji se organizirajo v ESZDNJ

V nedeljo so zborovali celjski in zidanmoški železničarji

V pretekli vojni so železnice v našem okrožju igrale veliko vlogo. Proga Maribor—Zidani most—Zagreb je bila važna zveza Nemčije z jugovzhodom. Veliko je bilo odvisno od njih, ali bo prišlo orožje, municija, prehrana in vsa oskrba vojske pravočasno na nemško jugovzhodno fronto.

Naša partizanska vojska se je tega prav dobro zavedala in rušila železniške naprave in mostove, kjer koli ji je bilo to le možno. Veliko junaških podvigov je bilo storjenih ravno na tem sektorju.

Tudi naši železničarji so se tega zavedali. Sabotirali so, kjer koli so le mogli in z obveščevalno službo ter aktivnim sodelovanjem omogočili marsikatero, na videz nemogočo sabotažno akcijo.

Veliko število njih je pa službo sploh opustilo in stopilo v partizanske vrste, tako da je moral okupator poslati v naše kraje mnogo svojih moči, ki bi jih na lastni zemlji prav krvavo rabil. Razumljivo je, da danes naše železnice niso ravno v dobrem stanju, vendar smo v primeri z ostalimi železnicami v naši državi še veliko na boljšem. Kajti drugje je vojna vihra prizadejala še veliko več škode.

V našem okrožju že nekaj časa železniški promet nemoteno funkcionira — veliko zaslužno pri tem imajo železničarji. Razumeli so potrebe, ki so nastale z osvoboditvijo celokupnega

bo zadruga mogla prav kmalu razviti vso svojo dejavnost, kajti dani so vsi pogoji, da se otresemo zadnje ovire — nabavljanja z živilskimi nakaznicami.

Celjani so s polnoštevilno udeležbo ustanovnega zborovanja dokazali, da se popolnoma zavedajo važnosti in koristi, ki bo zadružništvo prineslo njim samim, kakor bo tudi pospešilo obnovo naše domovine in utrdilo demokratičnost naše oblasti. Že lansko leto je Edvard Kardelj rekel, da bosta državni in zadružni sektor našega gospodarskega življenja dva glavna stebra, na katera bo uprta v gospodarstvu demokratična oblast.

slovenskega ozemlja in res z udarniško hitrostjo vzpostavili promet. Z veseljem so se poprijeli dela, kajti dobro vedo, da danes ne vozijo več za tujca in sovražno vojsko in da se ne bodo v novi Jugoslaviji več dogajale socialne krivice kot nekdanj.

V nedeljo so zborovali v Celju in v Zidanem mostu. Njihova strokovna organizacija ima že prav lepe uspehe, tako je od 1886 zaposlenih delavcev že 770 organiziranih. Sedaj je bilo njihovo prvo zborovanje, katerega sta prisostvovala tudi tov. okrožni sekretar Gašperič Maks in zastopnik železniške strokovne zveze tov. Hajnrihar. Orisala sta jim politični položaj in podala smernice za delo v njihovi strokovni zvezi. Pozvala sta, da se jih še več vključi v organizacijo, kajti le v skupnosti in slogi bo dobilo delovno ljudstvo svoje pravice.

Marsikateri so se oglasili in izjavili, da hočejo delati preko deveturnega delavnika in tako dokazati, da niti železniški delavci, niti nameščenci nočejo biti zadnji pri udarniškem delu za obnovo. Sledile so volitve v delovni odbor, kamor so bili izvoljeni večinoma aktivisti OF, ki uživajo med železničarji ugled in priznanje ter vidijo ti v njih ljudi, ki se bodo borili za dobrobit vsega delovnega ljudstva. Z zborovanja je bila z enoglasno odobritvijo poslana pozdravna brzojavka primorskim in tržaškim bratom.



Minister Leskovšek govori ljudski množici v Celju.



## Čas nas zahteva drugačne

### Nekaj napak pri obnovitvenem delu izseljenega Posavja

Precejšnje težave mora pri obnovitvenem delu prebroditi naše Posavje. Skupnost, ki smo jo postavili za načelo pri našem gospodarstvu se je v glavnem obnesla. Večina je uvidela potrebo in se dela tudi z vneto udeležuje. Je pa še vedno nekaj takih, ki ne vidijo čez ozki plot svojih lastnih, včasih umazanih interesov. In bodimo odkriti: predvsem tisti, ki so iz raznih razlogov ostali v času okupacije doma, bi sedaj hoteli imeti glavno besedo. Da ti sedaj ne razumejo zahteve, da je treba tudi sosedu, ki je trpel štiri leta v taboriščih, pomagati, je razumljivo. Preveč so si opomogli v teh časih, ko so drugi padali, izkoristili so izselitev v letu 1941, prav tako kot čas osvoboditve, ko so ostali domovi v izseljenem pasu brez gospodarjev, izkoristili so konjunkturo pridelkov v izstradanem nemškem rajhu in ni čuda, da zamenjujejo težke stotisočake, nekateri bojda celo milijone nemškega denarja. Brez strahu: naši mlini meljejo, rešda ponekod še počasi... in sodišče narodne časti bo marsikateremu med njimi izprašalo vest.

Danes je dolžnost nas vseh, da mislimo predvsem na one, ki se vračajo iz nemških taborišč.

Njih prehrana in oskrba je prvo vprašanje, vse drugo mora na stran. Če nekaj odbornikov v Čatežu, ki so si med okupacijo mogli nemoteno obdelovati svoje posestvo, mislijo, da bodo lahko nam diktirali, koliko so pripravljani dati od svojih pridelkov, se motijo. Čas bo šel preko njih! In če so štiri leta lahko podpirali s pridelki in svojim delom nemški vojni stroj, bodo morali letos podpreti prehrano domovine, tako kot bo določila, po potrebah, domovina sama!

Saj ni veliko takih žalostnih primerov in še tukaj je večinoma krivo premieho in svojega polnomočja nezavedno postopanje naših ljudskih oblasti.

V Črncu in nekaterih okoliških vaseh so domačini, taki povečini, ki so bili v okupaciji ves čas doma, odklonili, da bi dali konje, ki so kot kočevski deloma narodna imovina, na razpolago krajevnemu odboru za skupno obdelovanje. Ko je prišel k njim krajevni odbornik, je po dolgem moledovanju odšel — praznih rok. To seveda kvarno vpliva na ostale, ki nesebično delajo za skupnost in ki se potem s pravico vprašujejo, zakaj bi se gnali za take špekulante. In tako ni le v Črncu, marsikje najdeš te pohlevne odbore, ki se bojijo zamere in zlahte in se vse premalo zavedajo, da so oblast!

Seveda mora biti tudi sestav odborov tak, da bo zaslužil ugled in avtoriteto. Če ima krajevni sekretar v Kapelah sam tri kočevske krave, bo s slabim uspehom izvedel pravilno delitev živine, ki je narodna imovina, v svojem kraju. Zato ni čuda, da je imelo 7 ljudi iz Kapel 25 krav, ko veliko družin ni imelo niti ene!

Hitro spoznaš na vasi, kakšen je krajevni odbor. Prideš tako v lepo in razmeroma še ne posebno prizadeto vas, pa je vse nekam na glavi, nobenega reda, vse zmešano. Ni čuda: krajevni sekretar je noč in dan natreskan!

Zato je prvi pogoj, ki ga morajo izpolniti zreli vaščani, da si najdejo prave gospodarje v kraju. Ti morajo biti v resnici ljudski, ne pa zbirka raznih starih strokovnjakov, ki jih poznamo že od starih občinskih časov sem, kot slab denar. Dokler ne bodo tu napravili reda, vsa dobra volja ne bo našla poti.

In prav v našem izseljenem Posavju se postavljajo pred krajevne odbore posebne odgovorne naloge. Stojimo pred težkim vprašanjem naše preskrbe. Žetev nas ne bo rešila iz vode. Vse zavisi o tem, kako bomo uspeli sedaj z oranejem in setvijo ajde in prosa, kako s spravljanjem koruze in krompirja. Teh nalog ne bo rešila manjšina, ki je že doma, če se bo zaprla za svoje plotove in gledala le na to, kaj bo sebi navlekla v kašče. Le s skupnostjo, pametno in gospodarsko uporabo vse razpoložljive delovne sile in strojev, delovne živine

bodo uspeli kraji, v tem, da obdelajo veliko neobdelane površine. Tako je je postala danes vas kot ena družina. In kakor tej deli in naloga delo gospodar, mora krajevni odbor v svoji vasi stopiti na čelo skupnega prizadevanja, delati načrte z vso gospodarsko preudarnostjo, organizirati čim uspešnejšo obdelavo in s svojo avtoriteto nalogo tudi izvesti.

V jeseni, ko se bomo na vaških sestankih sestali vsi, bodo krajevni odbori in pa vaščani polagali pred ostalimi, ki niso imeli prilike prti domov, račun, kako so gospodarili. Takrat se bodo pomenili tudi o tem, kako bodo gospodarili vnaprej. Ker kot povsod tako bo tudi v gospodarstvu naših vasi odločala le — ljudska volja.

## Tedenske politične vesti

**San Francisco, 26. jun.** Po devettedenskih posvetovanjih, ki so se končala s podpisom ustanovne listine, se je danes končala konferenca Združenih narodov o mednarodni organizaciji s končnim plenarnim zasedanjem, na katerem so govorili predsednik Harry Truman, voditelji zastopstev »petih velikih« in petih drugih državnikov.

Ob tej priliki je predsednik ZDA Harry Truman med drugim dejal: »Ves fašizem ni umrl z Mussolinijem. Hitlerja je konec, toda kali, ki jih je posejal njegov neurejeni razum, so se čvrsto vgnezdile v mnogih fanatičnih možganih. Sile reakcije in tirani po vsem svetu bodo skušali onemogočiti Združenim narodom, da ostanejo združeni. Njihov načrt je bil in je še, da razdvajajo in osvajajo. Toda vem, da govorim za vsakega izmed vas, če pravim, da bodo Združeni narodi ostali združeni.«

**Protestna zborovanja in stavke v Istri in Slovenskem Primorju.** Beograd, 27. junija. (Tanjug.) Tanjug javlja, da se je v vseh mestih Istre in Slovenskega Primorja, ki se nahajajo pod okupacijo anglo-ameriških čet, vrše velika zborovanja, množični protesti, mitingi in stavke. Ti protesti ljudstva so naperjeni proti odlokom zavezniških oblasti o razorožitvi Narodne milice.

**Fašistični minister Ricci ujet.** London, 2. julija (Reuter). V severni Italiji so aretirali v pokrajini Lecce bivšega organizacijskega vodjo fašistične mladine in kasneje fašističnega ministra korporacije Renata Riccija, ki se je skrival kot knjigovodja Ludovicci. Da bi prekrili sledove za njim, so v dneh osvoboditve severne Italije namenoma razširili vest, da je izvršil samomor.

**Aretacije gestapovskih agentov v Parizu.** Francoska policija je v Parizu in okolici aretirala več skupin gestapovskih agentov v Parizu, ki so bili med seboj v zvezi. Te skupine so imele radioodajnike za vzdrževanje veze s tovariši v Španiji. Pariško skupino gestapovskih agentov je vodil neki Schmidt. Pri gestapovskih agentih je našla policija granate in avtomatsko orožje.

**Smrtna obsodba francoskega izdajalca.** Pariz, 2. julija. Izdajatelj francoskega dnevnika v Kairu »La Bourse Egyptienne«, Dulion de Laumois, ali drugače Andre Baltry, ki je skoraj deset let zavzemal to mesto, je bil zaradi sodelovanja s sovražnikom iz vrste kolaboracionističnih člankov, ki jih je pisal me dnemško zasedbo Francije, obsojen pred pariškim sodiščem na smrt.

**Aretacija generala Bridoux-a.** Francoske oblasti so prijele generala Bridoux-a, znanega kolaboracionista, ki je bil po prvem zaslišanju prepeljan v zapor v Amsterdam.

**Sovjetska spomenica Turčiji.** Ankara, 26. junija (Reuter). Sovjetski veleposlanik Vinogradov je izročil turški vladi spomenico, ki vsebuje predloge za obnovo sovjetsko-turške prijateljske pogodbe. Ničesar še ni znanega o vsebini spomenice, vendar so diplomatski krogi v Ankari mnenja, da se tiče vprašanj nadzorstva nad Dardanelami in izpremembe razmejitev črte v pokrajinah Kars in Ardahan (turško sovjetska meja). Menijo, da se bo turška vlada posvetovala o teh vprašanjih z Britanijo in Združenimi državami.

**Prepoved protifašističnega delovanja na Bavarskem.** London, 28. junija. Kakor poroča Reuter, odreja dekret, ki ga je izdal polkovnik Kagan, ameriški poveljnik zavezniške vojne uprave na Bavarskem, naj protifašistična zveza na Bavarskem preneha z delom. Zavezniške oblasti so v začetku trpele to zvezo ter ji dovoljevale sestanke. Zveza je organizirala protifašistične odbore po vseh mestih in vaseh na Bavarskem ter je imela 4000 članov.

**Thorez ponovno izvoljen za generalnega tajnika francoske komunistične stranke.** London, 3. julija. (Reuter). Francoski radio poroča, da je bil Maurice Thorez, francoski komunistični voditelj, na končnem zasedanju kongresa stranke ponovno izvoljen za predsednika ter generalnega tajnika komunistične stranke. Prav tako so bili izvoljeni ponovno vsi člani političnega urada. V nagovoru na kongresu je Thorez rekel, da komunisti zagovarjajo trdno vlado, ki bi temeljila na širokih demokratičnih osnovah. Dodal je: Ta stalnost bo še večja, če bo temeljila na podpori ljudstva ter se bo oklenila programa Narodnega sveta uporniškega gibanja.

**Zavezniške oblasti prepovedale »Il Nostro Giornale«.** Reka, 26. jun. Zavezniške zasedbene oblasti so prepovedale izdajanje lista »Il Nostro Giornale«, glasilo Narodno osvobodilne fronte za Pulj. List je izhajal v italijanskem jeziku. Tiskarno so zapečatili, vse imetje lista pa zaplenili.

**Podkarpatska Rusija združena s SSR Ukrajino.** Moskva, 29. junija. V teku zadnjih dni so se med bivanjem ministrskega predsednika Češkoslovaške republike Fierlingerja in članov češkoslovaške vlade v Moskvi vršila med češkoslovaško in sovjetsko vlado pogajanja o Podkarpatski Ukrajini. Sklenjeno je bilo, da se Podkarpatska Rusija, ki je leta 1919 pripadla v sklop Češkoslovaške republike, združi na željo, ki jo je izrazilo prebivalstvo v Podkarpatski Ukrajini in na temelju prijateljskega sporazuma med ZSSR in ČSR, s svojo staro rodno deželo Ukrajino in vključi v Ukrajinsko sovjetsko socialistično republiko.

**Znani nacisti se vračajo.** Beograd, 26. jun. (Tanjug). Celovec: Takoj po odhodu enot jugoslovanske armade je Pokrajinska uprava v Celovcu imenovala za predsednika občine Janeza Bergsteina iz Beljaka. Vsi člani občinskega odbora, razen enega, so hitlerjanci. Mnogi znani nacistični zločinci se še svobodno sprehajajo, sodelujejo v upravi in skupno s policijo strahujejo demokratično prebivalstvo. Prav tako se svobodno sprehajajo zločinci, ki so sodelovali pri najhujših zločinih.

**Sovjetske čete zasedajo še ostali pas njihove zasedbene cone v Nemčiji.** Moskva, 3. julija. (Tass.) Dne 1. julija je začelo zavezniško poveljstvo umikati angleške in ameriške čete iz zasedbene cone, ki pripada SZ. Sovjetske čete, ki korakajo tik za zavezniškimi, so zasedle mesta Schwerin, Halle, Leipzig, Weimar, Erfurt in Plauen.

**Zločini grških reakcionarjev nad prebivalstvom egejske Makedonije.** Beograd, 1. julija. (Tanjug.) Skoplje. Preko tisoč oboroženih reakcionarjev se udeležuje z nacionalno gardo v napadih na makedonsko ljudstvo. Vojaki in oborožene reakcionarne tolpe so napadle vasi Konomlati, Karista Pozdivista ter prijeli večje število ljudi in jim odnesli iz hiš vse, kar so našli vrednega. Prijete ljudi so mučili, zahtevajoč od njih orožje. Sto vojakov in oboroženih reakcionarjev je napadlo neko vas in tam preteplo neko ženo, tako da je zaradi udarcev umrla. Banditi so ranili nekoliko kmetov. Pri odhodu iz vasi so odpegljali s seboj veliko število živine. V vasi Bracani so banditi ujeli deklico Olimpijo Panduli in jo obesili za noge na trgu.

**Tartarescu izvoljen za predsednika rumunske liberalne stranke.** London, 4. julija. (Reuter.) Bukarešta: Rumunski zunanji minister in bivši tajnik stare liberalne stranke, Tartarescu, je bil izvoljen na konferenci stranke v Bukarešti za predsednika nove nacionalno-liberalne stranke. 58 organizacij liberalne stranke se je izrazilo skoraj soglasno za Tartaresca, 16 nadaljnih pa z veliko večino. Tartarescu je močno okrepljen položaj koalicijske vlade Krozae, v kateri predstavlja nacionalno liberalno stranko. Z večinsko zmago v krajevnih liberalnih organizacijah, je Tartarescu zelo oslabil položaj bivšega liberalnega voditelja Bratianuja, ki je nasprotnik sedanje vlade.

**Vprašanje Tangerja se mora rešiti s sodelovanjem Sovjetske zveze.** Pariz, 4. julija. (Tanjug.) Britansko-francoska pogajanja o vprašanju Tangerja, ki bi se morala 3. t. m. začeti v Parizu, bodo odgodena, ker je Sovjetska zveza izrazila želje, da bi prisostvovala tej konferenci. Izvedeli smo, da je to željo sporočil sovjetski veleposlanik v Parizu, francoski minister za zunanje zadeve je že razpravljal o tem z generalom De Gaulleom. Po najnovejših vesteh iz Washingtona nima Amerika nič proti udeležbi Sovjetske zveze na tej konferenci. Amerika je bila pozvana na lastno željo, in upa, da se bo prav tako postopalo z željami Sovjetske zveze.

**Demonstracije za svobodo Indije v angleški volilni kampanji.** London, 29. jun. (Reuter.) Člani angleškega odbora za indijsko svobodo, čigar predsednik je Fenner Brockway, bodo priredili veliko zborovanje v volilnem okraju ministrskega predsednika Churchilla v Worbfordu pri Londonu. Njihov namen je, da opozore sredi najostreje volilne kampanje na izredno važnost indijskega vprašanja in da zahtevajo neodvisnost Indije.

Čitajte in širite „NOVO POT“!



## I. prostov. mlad. delovna brigada v izseljeniškem pasu Krškega polja poroča:

V glavnem smo ves teden, v katerem smo se odločili čim bolj pomagati pri obnovi našega gospodarstva v izseljeniškem pasu na Krškem polju, okopavali krompir, koruzo, čebulo, pleli korenje, vezali klasje, ter v vinogradu, sušili seno, obirali grah ter delali na vrtovih. Njive so bile zelo zanemarjene, bilo je potrebno najprej populiti plevel, šele pozneje je bilo mogoče okopavati. Zaradi velike suše je bilo delo precej otežkočeno. Kljub veliki vročini pa smo si delo porazdelile tako, da smo delale v zgodnjih jutrnjih urah ter po poznih popoldanskih in storile toliko, da smo bile pohvaljene od tamkajšnjega krajevnega odbora OF. Celo tekmovale smo med seboj, katera bo prej skončala s svojo vrsto.

Skupno smo naredile 11.980 delovnih ur. Zelo pridne so bile mladinke bataljona v Kapelah; to so bile mladinke iz okraja Krško, ki so same naredile 3331 delovnih ur. Tudi mladinke iz okraja Šmarje niso hotele za-

ostajati za njimi. V dveh dneh je 35 mladink poželo 45.000 kv. m repice. Od vseh se je najbolj odlikovala tov. Sturmberger Zofka, ki je bila vedno prva na njivi in šla zadnja z nje. Tudi doma se je lotila vsakega dela, popolnoma samoiniciativno. Seveda so jo ostale tovarišice posnemale. — Tudi bataljon Celja-mesto se je vrigel z vso silo na delo. Napovedal je vsem bataljonom tekmovanje in prvi dan je 78 mladink povežalo trto petih vinogradov, v velikosti 4 ha. Za konec tedna smo pripravili zaključne mitinge, toda le malo število jih je odšlo domov, večina nas je ostala na delu še naslednji teden. Posebno so se v te mizkazale mladinke iz okraja Trbovlje, ki so vse ostale še za en teden. One, ki so se vračale domov, so bile polne tihega ponosa in radosti, da so izpolnili zadano nalogo in v srcih jim je vstal trden sklep, da še pridejo v te tihe vasi in z motikami ter srpi pomorejo tamkajšnjim ljudem pri delu.



Celje pozdravlja generallajtnanta Avšiča.

## V Šoštanju in Slovenjgradcu smo zborovali

Danes je naše delovno ljudstvo samo prijelo oblast v svoje roke. Dobro se že zaveda, da, kakor si bo postlalo, tako bo ležalo.

V Slovenjgradcu in Šoštanju so se zbrali te dni aktivisti OF in razglabljali o današnjem položaju ter problemih.

Živahna diskusija je pokazala, kako je naše ljudstvo že postalo politično razgibano. Vprašanja, kakor: Kako lahko pomagamo Koroški in Primorski v njihovi borbi? Kaj je z Egejsko Makedonijo in kakšen je položaj v Grčiji sploh? Kakšne so konkretne naloge nove »Zveze narodov«? in slična, so pokazala, da naše ljudstvo že z zanimanjem gleda preko svojih meja in da mu ni vseeno, kako bo z našimi brati na Primorskem in Koroškem, kakšno oblast si bodo zgradili naši sosedje in kakšna bo nova ureditev sveta.

Pozanimali pa so se tudi za probleme, ki nastajajo pri gradnji naše ljudske oblasti v novi Titovi Jugoslaviji. Pogovarjali so se, v kakšnih oblikah nastopa sedaj reakcija v posameznih krajih njihovega okraja in kako naj nanjo reagirajo. Mnogo vprašanj je bilo tudi v zvezi z našimi narodnimi sodišči, volitvami in zadrugami.

Uvideli so, da bodo morali čim pogosteje sklicevati široka zborovanja, da se seznanijo z vsemi gospodarskimi in političnimi problemi.

Našim bratom v Trstu, Primorski in Koroški so z zborovanj poslali pristržne pozdravne resolucije.

Te konference nam nazorno kažejo, da stopamo v novo dobo — v dobo, ko naše ljudstvo samo prevzema oblast in samo začne graditi svojo boljšo bodočnost.

## Narodna milica

v borbi proti ljudskim škodljivcem

Ob razsulu okupatorjeve vojske in domačih izdajalskih band je Narodna milica našega okrožja odigrala veliko vlogo. Skoraj v vseh okrajih je NM zastražila važne objekte že pred prihodom naše vojske. Takoj za tem je poskrbela za pokop mrličev in konj, zbirala orožje, municijo in sploh ves vojni material. Iz našega okrožja je transportirala okrog 4000 konj v razne kraje (na Dolenjsko, Hrvaško, proti Ptuj in drugam).

Po naših krajih so še tu in tam ostale razbite tolpe fašističnih zločincev, ki so se skrivale, da bi ušle zasluženi kazni. Narodna milica jih je z uspehom lovila in jih predajala našim oblastem. V okraju Brežice je NM ujela ob razsulu fašistične Nemčije 89 ustašev, belogardistov in Nemcev (SS), našla 6 zaklonov, napolnjenih z ekrazitom. V okraju Krško je NM ob zlomu sovražne vojske razorožila okrog 500 ustašev in Nemcev. Ujela je 38 ustašev in belogardistov. V okraju Laško je bilo s strani NM razoroženih okrog 30.000 nemških vojakov, ujetih 714 ustašev in štab neke belogardistične skupine; v okraju Sevnica pa je NM ujela 1148 ustašev, Nemcev, belogardistov in nedivčevcev; v okraju Trbovlje 33 ustašev in Nemcev; v okraju Kozje 350 sovražnikov in zaplenila 3053 pušk, 230 mitraljezov, 42 minometov in 10 brzostrelk. Okrajna NM v Šoštanju je razorožila 2500 Nemcev in ustašev ter zaplenila 200 tovornih avtomobilov; okrajna NM Žalec 9000 sovražnikov; okrajna NM Slovenjgradec pa je ujela 558 pripadnikov sovražnih tolp. V Celju je bilo s strani NM ob zlomu Nemčije razoroženih okrog 40.000 Nemcev in 2000 ustašev, v okolici pa so bile razorožene tri sovražne divizije. Seveda, delo ji je bilo precej olajšano, ker jim je šlo ljudstvo vsestransko na roko in ji pomagalo in še pomaga pri odkrivanju svojih nekdanjih krvnikov.

Kljub tolikemu že opravljenemu delu stopajo danes pred NM še druge naloge. Velik del okupatorske vojske je doživel razsulo ravno na slovenski zemlji, in je pustil tukaj ogromne količine vojnega materiala. Pretežno večino je že NM s pomočjo vojaških oblasti in civilnega prebivalstva spravila na varno, vendar se še najde tu in tam razmetana municija, ročne bombe in podobno, vse to je treba v najkrajšem času spraviti v skupna skladišča, da se prepreči nesreče ali namerne sabotaže.

Zatorej je dolžnost vsega prebivalstva, da pri pospravljanju municije in nje odvažanju v varnejše kraje gre NM na roke in ji po vseh močeh pomaga.

Narodna milica je izvršni organ naše ljudske oblasti, to se pravi, da služi narodu in ga štiti pred njegovimi škodljivci in sovražniki. V tem se bistveno razlikuje od nekdanjega orožništva, ki je bilo orodje v rokah političnih motogcev in špekulantov, s katerim so vodili in utrjevali svojo protinarodno in protiljudsko politiko. Zato naša NM dobiva od naroda pri izvrševanju svojih nalog vso potrebno pomoč in podporo.

## Kaj je novega?

**Maršal Josip V. Stalin** — generalisim Sovjetske zveze. Moskva, 27. jun. Tass javlja, da je bil po odloku predsedstva Vrhovnega sovjeta SZ podeljen Josipu Visarionoviču Stalinu najvišji vojaški čin — generalisima Sovjetske zveze. Obenem je Predsedstvo Vrhovnega sovjeta odlikovalo tov. Stalina z »Redom zmaže« in mu podelilo naslov heroja Sovjetske zveze. S tem je izražena soglasna volja najširših množic Sovjetskih narodov.

**Sovjetske žene so obiskale Slovenijo.** Delegacija sovjetskih žena je ob priliki II. kongresa ZSM v Ljubljani obiskala prestolnico svobodne Slovenije. Sovjetske žene so na povratku obiskale tudi Novo mesto in druga slovenska mesta. Vsepoposod so bile z navdušenjem sprejete, a tudi one so odnesle iz Slovenije najlepše spomine.

**Sovjetsko ljudstvo čestita maršalu Stalinu k njegovemu visokemu odlikovanju.** Moskva, 28. julija. (Tass). Novica o odlikovanju maršala Stalina z II. redom »Zmaže« ter o podelitvi naslova Junak Sovjetske zveze, se je bliskovito razširila skozi mesta in vasi Sovjetske zveze. Ob tej priliki so se vršili veliki sestanki v tovarnah in obratovalnicah. Upravitelj tovarne »Stalin« Koslowsky je rekel med drugim: »Srečni smo ob odlikovanjih, ki jih je naše ljudstvo podelilo svojemu ljubemu vodji, posebno pa smo cenili Stalinovo junško vlogo v obrambi naše dežele. Obljubljamo, da bomo v bodoče delali tako, kot nas uči veliki Stalin.

**Kitajski ministrski predsednik v Moskvi.** London, 28. jun. S prihodom kitajskega ministrskega predsednika Soonga v sovjetsko prestolnico je postala Moskva središče ves svet obsegaajoče diplomatske delavnosti, o kateri mislijo v dobro poučenih londonskih krogih, da ni slučajna, marveč, da je posledica izredno ugodnega mednarodnega položaja, v katerem se sedaj nahaja Sovjetska zveza. Razen razgovorov, ki se sedaj vrše v Moskvi s Soongom in se tičejo položaja na Daljnem vzhodu, se istočasno vrše pogajanja s Turčijo, pogovori s češkimi in poljskimi državniki ter zasedanja reparacijske komisije.

**Sirijski poslanik bo odpotoval v Moskvo.** London, 30. junija. (Reuter.) Damask: Sirijski poslanik pri Sovjetski zvezi bo v torek odpotoval v Moskvo preko Teherana v posebni misiji. Sirijsko časopisje poudarja važnost poslanikove naloge v Moskvi, ki gre za tem, da vzpostavi tesnejše zveze s Sovjetsko zvezo, pri čemer se omenja tudi zadnji obisk moskovskega patriarha Alekseja v Siriji.

**Taborišče smrti v molučunskem gozdu.** Kišinjev, 29. junija (Tass). V molučunskem gozdu blizu mesta Soroki so izvršili izkopavanje na mestu, kjer so imeli nemški nacisti koncentracijsko taborišče. V tri metre globokih jarkih so odkrili 6000 trupel. Mnoga trupla so kazala sledove brutalnega mučenja, zdrobljene lobanje, raztrgane ude itd. Po prepričanju okoliških kmetov je večina ujetnikov v tem taborišču smrti umrla zaradi lakote.

**Manifestacija sovjetsko-avstrijskega prijateljstva.** Dunaj, 3. julija (Tass) Pred kratkim je priredila družba za kulturne in gospodarske zveze z SZ svoj prvi miting v dunajski koncertni stavbi. Prisostvovalo je nad tisoč oseb. O življenju in Sovjetski zvezi je predaval minister Ernst Fischer. Javnost je poslušala z izrednim zanimanjem njegova slikovita in podrobna izvajanja. Sedaj so začeli ustanavljati podružnice družbe v vseh dunajskih okrajih.

**Zastopstvo bolgarske Pravoslavne cerkve v Moskvi.** Dne 27. junija je na povabilo patriarha Moskve in vseh Rusov. Alekseja, prispelo iz Sofije v Moskvo odposlanstvo bolgarske pravoslavne cerkve z bivšim sofijskim metropolitom Stefanom na čelu.

**Sporazum v zasedenih področjih v Avstriji.** London, 26. junija (Reuter). Daily Telegraph poroča, da se je obisk prvih članov zavezniške nadzorstvene komisije za Avstrijo uspešno zaključil in da se je komisija vrnila iz Dunaja v London. S sovjetskimi oblastmi so bili doseženi končni sporazumi o skupnem opravljanju Avstrije s strani štirih velesil. Razdelitev Avstrije v zasedena področja je bila načelno urejena. Britansko območje bo obsegalo Štajersko, Koroško in južno Tirolsko, ameriško: Gornje Avstrijsko, Solnograško in severno Tirolsko; sovjetsko območje pa Nižnje Avstrijsko, Gradiščansko in Dunajsko pokrajino. Francosko območje bi se omejilo na Predarlško. Dunajsko mesto naj bi se razdelilo na enake dele med štiri sile.

**Poljski veleposlanik v Sovjetski zvezi** Sigmund Modzielski je povabil sovjetske inozemske novinarje na obisk v Poljsko.



## Drobne vesti

Sestavljena je nova poljska vlada narodne enotnosti. London, 29. jun. (Reuter). Varšavski radio je objavil listo nove poljske vlade narodne enotnosti. Člani vlade so ministrski predsednik Edward Osupka-Moravski, ki je bil tudi ministrski predsednik bivše poljske vlade narodne enotnosti; podpredsednik Wladislaw Gomułka, ki je bil znan član podtalnega gibanja in je bil namestnik ministrskega predsednika v poljski začasni vladi; podpredsednik in minister za poljedelstvo Stanislaw Nikolajczyk, bivši minister poljske begunske »vlade« v Londonu in minister za narodno obrambo maršal Michael Rola-Zymierski, ki je bil vrhovni poveljnik poljske ljudske armade, ko so Nemci zasedli Poljsko. Tudi večina drugih sedanjih ministrov se je udeležila poljskega narodno-osvobodilnega pokreta. Priznanje nove vlade s strani zaveznikov bo avtomatično vplivalo na položaj poljske begunske »vlade« v Londonu in onemogočilo njeno nadaljnje delovanje. Londonska poljska vlada se že pripravlja na odhod iz Velike Britanije.

**Povratek naših beguncev iz Egipta.** Diplomatski svetovalec UNRA-e Francis Saxre je izjavil, da je bilo že 16.000 Grkov in Jugoslovanov poslanih v domovino, ostalih 17.000 pa bo poslanih v domovino, čim bodo to dopuščala prevozna sredstva.

**Razpisane volitve v narodno osvobodilne odbore.** Narodna vlada Slovenije razpisuje volitve v krajevne, okrajne in mestne narodno osvobodilne odbore. Volitve se bodo vršile od 15. julija dalje.

**Ob priliki zamenjave denarja** je govoril v Ljubljani dr. A. Bebler, minister za finance Narodne vlade Slovenije. Obrazložil je namen in način zamenjave ter med drugi mdejal: »Z zamenjavo in ostalimi ukrepi, ki so z zamenjavo v zvezi, skušamo na najboljši pravičen način, kolikor je sploh človeško mogoče, odstraniti posledice gospodarskih zmešnjav, ki jih je povzročila okupacija naše dežele ter razkosavanja in opustošenja, ki jih je okupator zagrešil nad našim narodom.«

**V somborskem okrožju** se je pričela žetev. Beograd (Tanjug). Obilen dež, ki je padal te dni v okolici Sombora, je zelo koristil koruzi, sončnicam in zelnjavi. V predelih somborskega okrožja, kjer je zemlja peščena, se je pričela žetev pšenice. Kakovost pšenice ni prvovrstna, koruza pa dobro napreduje.

**Konferenca aktivistov v Trstu.** Beograd, 3. julija (Tanjug). V dvorani kina Marconi v Trstu je bilo 1. julija zborovanje aktivistov osvobodilnega gibanja rajona Sv. Jakob. Zborovanja se je udeležilo 500 delegatov, ki so ob navdušenem odobravanju izbrali rajonski odbor s 34 člani slovenske in italijanske narodnosti. Sklenili so, da nadaljujejo delo za ukrepitev italijansko-slovenskega bratstva in sodelovanja.

**Pravična avstrijska izjava o koroških Slovencih.** Beograd, 2. julija (Tanjug). Predsednik združenih Avstrijcev, Benowitz, je objavil v švedskih listih članek, v katerem popolnoma priznava pravico koroških Slovencev, da se združijo v Jugoslaviji.

**Delo organizacijskega odbora za I. Kongres balkanske protifašistične mladine.** Beograd (Tanjug). Organizacijski odbor za prvi balkanski kongres protifašistične mladine je pričel z neposrednimi pripravami za kongres. Kongres bo zasedal v dvorani Kolarčeve univerze. Svečano otvoritev bo prenašal beograjski radio v vseh balkanskih jezikih. V okviru kongresa se bo vršil niz kulturnih in športnih prireditev. Na kongres bo prišlo okrog 360 članov kulturnih in športnih združenj iz Bolgarije, a iz Albanije okoli 300.

**Pri bombardiranju porušeno skladišče** na železniški postaji Celje udarniško popravljajo. Edina ovira pri obnovi je pomanjkanje opeke, ki jo sproti dovažajo. Tudi železniška restavracija je že odprta in na željo Celjanov bo železniška uprava zgradila še restavracijski vrt. V ZŽPDNJ podružnica Celje se je do sedaj včlanilo okrog 350 članov, ki so že imeli dne 1. t. m. svoj občni zbor.

**Konjiška mladina** je skupno z mladino II. Krajiške brigade opravljala razna dela. Sušila je seno, plela in kopala vinograde, prala za vojsko perilo itd. Zavedajoč se svojega dela je mladina prav udarniško delala in so mladinke v enem dnevu oprale vse perilo borcev II. Krajiške brigade.

**Mladinke v Gaberku pri Šoštanjju** so poleg svojega dela v enem dnevu oprale in zlikale 120 kosov perila za vojaštvo. Tudi pri delu na polju, predvsem pri žetvi, so se Šoštanjске mladinke posebno izkazale.

**V Hrastniku** so rudarji uvedli brezplačno nedeljsko službo, da bodo pomagali pri obnovi naše domovine.

**V Senovem pri Rajhenburgu** se je pri pomoči vračajočim se Slovincem najbolje izkazal posestnik Jožef Sajovec, ki je kljub temu, da ni velik posestnik in ima 7 otrok daroval 100 RM, 1 prašiča in 1 telico.

**Celjska mladina** se je na lep način poslovila od štaba III. Jug. armije, ki se je vrnila na svoje področje. Mladinke so sešile prav lepo zastavo in uvezle v njo zlat napis: »Junaški III. Armadi, Celjska mladina«. Z zastavo in polnimi košarami raznih daril za ranjence so prišli mladinci v Celjski dom, kjer jih je štab Armije že pričakoval z godbo in pevskim zborom. Podpolkovnik Bakić se je v imenu III. Armade zahvalil za lepe darove in izjavil med drugim, da so se počutili borci v Celju kot doma in ga s težkim srcem zapuščajo. Vse vojaštvo, ki je bilo zbrano v dvorani je navdušeno vzklikalo Celjski mladini.

**Znana celjska nemčurja** Trink in njegova žena sta se 27. junija t. l. v svojem stanovanju ustrelila. Vzrok samomora je bil strah pred upravičeno kaznijo. Sodila sta se sama...

**V okraju Vransko** so bili po vseh večjih krajih vpeljani otroški vrtci, kar je podeželsko ljudstvo z navdušenjem sprejelo. Otroci od 3. do 6. leta, ki so najbolj potrebni pažnje in vzgoje, kar jim pa delavske in kmečke matere vsled prezaposlenosti ne morejo nuditi, bodo našli v teh vrtcih razvedrilo, dobro vzgojo in pripravo za njihovo poznejšo šolsko dobo.

**Vranska mladina** je nabrala za II. Kongres ZSM RM 1.050.—

**Znana borca** — partizana tovarišica Tomšič Tatjana in Jezernik Karli-Miloš sta se v nedeljo 24. 6. 1945 poročila. Čestitamo!

**Odsek za socialno skrbstvo** v Žalcu je ustanovil otroški dom. Prebivalstvo je to navdušeno pozdravilo in marljivo pomaga pri opremi istega.

**Okraj Žalec in Vransko** sta prejela skupno 700 raznih učnih knjig za šole.

**V Straški gori**, okraj Kozje, je obnova požganih domov v polnem teku. Kljub trenutnim težkočam glede prevoza in materiala so na novo postavljena 3 gospodarska poslopja. Ljudstvo si obojestransko pomaga, saj je spoznanje, da je moč edinole v skupnosti, nad našim prebivalstvom vsak dan večje.

**V Kozjanskem okraju** je za otroke, ki so izgubili v tej vojni stariše, poskrbela organizacija AFŽ skupno z odsekom za socialno skrbstvo. V kratkem bodo ustanovljeni dežji domovi, kjer bodo naše organizacije skrbele za vzgojo otrok.

**V zvezi z II. Kongresom ZSM** je priredila Celjska mladina v Celju delovni dan, in napravila ta dan 950 delovnih ur.

**V okraju Kozje** kaže ljudstvo izredno veliko zanimanje za naše časopise. V nekaterih krajih se dobesedno trgajo za slovensko čtivo. Temu se ni čuditi, saj so skozi dolga štiri leta morali prebirati le zastrupljeno nemško časopisje in kar ne morejo verjeti, da zopet prihaja svobodno med nje domača tiskana beseda.

**Dan za dnem** prihajajo v okraj Sevnica transporti izseljencev. Izmučeni in izmrogani od naporega življenja v nemških taboriščih se vračajo na svoje domove. Po veliki večini so ti domovi opusotšeni in požgani. Naše oblasti so na delu in pomagajo izseljencem kolikor je največ mogoče. Delavska četa sevniske mladine je 1 teden obdelovala zemljo izseljencev, žene okraja pa so nabrale za izseljence mnogo kuhinjske posode in najnujnejše opreme za njihova stanovanja.

**Celjska mladina** je obdarovala v štirih dneh 600 ranjenih borcev s pecivom, cigaretami in cvetjem.

**Frontno gledališče XV. Udarne divizije** je priredilo dne 30. junija t. l. v Celju miting, ki je močno navdušil prebivalstvo mesta Celje. Velika dvorana Celjskega doma je bila nabito polna. Dobro izvajana reportažna recitacija o osvobodilni borbi in Klopčičeva »Mati« sta bili nagrajeni z burnim aplavzom.

**Okrožni odsek za socialno skrbstvo** je izplačal do sedaj na podporah in preživninah znesek RM 783.590.—

**Dne 2. julija 1945 je prvo slovensko partizansko lutkovno gledališče v Celju prvič nastopilo.** V Celju je ostalo do 4. t. m. in je dajalo predstave za otroke in odrasle. Ta lutkovni oder so zgradili lutkarji-partizani v gozdovih med borbo. Tudi program so vzeli iz resničnega doživetja.

## Žene v borbi proti špekulantom

Med našimi ženami je zavel duh udarniškega dela. Vse so pridno na delu tako pri obnovi domovine, kakor v medsebojni pomoči. V okraju Celje okolica nabirajo žene stare cunje in železo. V kraju Slivnica obdelujejo in oskrbujejo imovino nekega posestnika, ki je bil izseljen, a se še ni vrnil. V okraju Trbovlje so zbrale steklo, ki ga bodo poslale v Zasavje. V bolnici na Dobrni vlada zadovoljstvo, ker skrbijo žene za dobro prehrano teh ranjencev.

Ne dopuščajo pa tudi, da bi se v našo oblast vrivali špekulanti. V Slivnici je tovarišica Angela zahtevala, da se odstrani iz odbora človek, za katerega je vedela, da bo skušal izrabljati ljud-

**V Celju urejujejo novo tržnico**, ki bo v Aškerčevi ulici.

**V Petrovčah je zaključena zbirka** prostovoljne oddaje živil, zbrano je bilo 1600 kg raznih življenjskih potrebščin.

**V Domu ljudske prosvete v Žalcu** je bilo v nedeljo dne 1. julija zelo dobro obiskano zborovanje savinjskih hmeljarjev.

**Dne 2. julija 1945 je bil v Celju** ustanovni sestanek strokovne zveze prosvetnih delavcev, podružnice prosvetnih delavcev izven šolskega območja. Izvolili so svoj odbor in določili delegate za Ljubljano.

**Po svobodnih hribih celjskega okrožja** so 4. t. m. zvečer v spomin in proslavo slovanskih blagovestnikov Cirila in Metoda zagoreli kresovi, ki jih je organizirala naša mladina. Prav tako prihajajo vesti iz vseh krajev, da so isteg dne v počastitev naših prvih kulturonoscev priredili mitinge, na katerih so ljudstvu obrazložili važnost njihovega delovanja pri dvigavanju naše kulture in slovanske zavesti.

**Delavsko zbornico** v Razlagovi ulici v Celju hoče delavstvo Westnove tovarne cinkarne zopet urediti za središče političnega, kulturno-prosvetnega delovanja strokovnih organizacij. Poslopje je bilo že za časa bivše Jugoslavije središče delavskega gibanja. Od bombardiranja je bilo poslopje precej poškodovano, kar bo treba čimprej popraviti.

**ZSM Loče-Lipoglav.** Mladina je v preteklem tednu nabrala za naše ranjence 150 jajc, 5 kg masti, raznovrstna zdravila in obveze. 12 mladenk hodi po štiri ure tedensko v tovarno opeke v Loče. Delajo z velikim veseljem, ker se zavedajo, da pomagajo s tem pri obnovi porušene domovine.

**V železnem industrijskem podjetju v Žrečah** je zaposleno dnevno okrog 98 delavcev. Delajo v dveh izmenah po šest ur. Dnevna kapaciteta je 100 kranjskih sekir, okrog 60 krilnih lemežev in okrog 300 sekir.

sko oblast v svoje špekulantske namene. In ravno žene v tem kraju odločno zahtevajo, da trgovca Graselija ne izpuste na svobodo, kajti na lastni koži so izkusile, kako je ubožne ljudi metal iz trgovine in jim grozil, dočim je postregel samo tistim, ki so mu prinašali slanino in druge priboljške ter se tako na račun ubogih redil. Ravno tako obsojajo tudi tiste, ki hočejo, da bi še nadalje vodil trgovino. Me hočemo za drugo, pravijo.

Da bo naša domovina res lepo urejena in homo v njej zadovoljni vsi, nam v veliki meri jamčijo, kakor vidimo, tudi naše zavedne in udarne žene.

## Ne smemo pozabiti...

...da so v taboriščih v Estoniji vžigali ujetnikom številke na čelo.

...da so ruske vojne ujetnike grozovito mučili in jih množično pobijali.

...da so v taborišču Sachsenhausen zaznamovali francoske, italijanske in ruske partizane s črnimi križi na lica in čelo, jih po dolge tedne zlostavljali in končno napol mrtve pobesili.

...da si je slovenski narod priboril svobodo s svojimi lastnimi silami in da bo užival svobodo le takrat, če bo znal dosledno in brez popuščanja obračunati z vsemi zločinci, izdajalci in špekulanti.

**Na zverinski način pomorjene žrtve fašističnega nasilja nam ne bodo pustile mirovati, dokler ne bo kaznovan zadnji vojni zločinec!**



Žrtve celjskih gestapovcev...



# Kulturni pregled

## Ob prazniku slovenske besede

Slovenska beseda, težka, štiri leta žaljena in teptana, po krvnikih nacističnega okupatorja na smrt obsodena, stopa spet svobodna na odrske deske v Celju. Stopa pred svoje ljudstvo z dramo »Raztrganci«, katere snov je vzeta iz naše narodno osvobodilne borbe in jo je napisal pesnik-partizan Matej Bor - Vladimir Pavšič. S to vprizoritvijo otvarjamo sezono gledaliških predstav v svobodnem Celju.

Sedaj, ko so narodi z velikimi žrtvami razbili barbarski fašizem, bo z odrskih desk današnjega Doma ljudske prosvete lahko spet izpregovorjena beseda skozi štiri leta ubijanega, a še vendar živega in s slavo venčanega naroda. V tem domu bo prikazano domače dramsko delo, motivično vzeto iz herojske borbe gaženega ljudstva. Bolj kakor kdaj koli pa naj ta prireditelj pokaže, kako novi čas kliče široke ljudske plasti h kulturnemu delu in uživanju njegovih plodov, pa jim k temu daje tudi vse možnosti. Prav tako pa je tudi narod sam danes kakor kruha potreben še dobrin svoje lastne, toliko teptane kulture, ki si jo je mogel rešiti le z izvojevanjem narodne svobode, z ogromnimi napori in žrtvami, pa jo zato danes ceni toliko bolj.

Spet bo slovenska beseda v Domu svobodna in poveljučana zazvenela z desk v našem dramskem delu. Obnovila bo pred nami košček dogodkov iz najčastnejše naše zgodovine, iz nedavnih dni. S tem bodo spet posvečeni in nam vrnjeni prostori, ki jih je okupator oskrnil s svojim škornjem in besedo. Zato bo premiera Borovih »Raztrgancev« pomenila praznik našega Celja in važno postajo na poti k njegovemu popolnemu vstajenju.

Lane Aladin

## Pogreb v Dachau-u

*Pesek škriplje,  
cvilijo osi,  
s težavo,  
s težavo se obrača kolo,  
noga se upira,  
suha solza udara lica,  
Petra ni, številka 539.*

*Le zbita krsta  
na vozu ropoče,  
pesek škriplje,  
cvilijo osi...*

*Ob vsaki strani  
bajonet iz puške sili...*

*— Na gmajno s težavo  
vlečejo gnoj. —*

*Pogreb ujetnika številka  
539.*

*In mesto molitve  
se kletva šepeče:  
„Čort vazmi takuja žizn.“*

## Novi lik

In med nas je vsekalo in razkropili smo se po svetu. Tam v Mauthausnu, v Dachau smo se srečali, na Pohorju v partizanih. Da, med nas je vsekalo in en milijon se je razkropil na milijon strani. Domovina, kot rakev si obležala in če se jih od enega milijona vrne pet sto tisoč, — mi bomo položili spomenik na tvoje krvaveče dlani.

Po dežju je zasijalo sonce, iz gozdov se je razlilo v dolino — pesem mitraljezov naših partizanov: svoboda, svoboda! Razbita okupatorska čelada je ležala ob prašni cesti. Čakali smo, prihajali so trudno, počasi, dolge tuje ceste in prah jim je popil skoraj zadnjo kapljo krvi; v očeh pa je sijala ista svoboda. Svoboda, tako zaželena svoboda.

Kaj nosijo v srcih ti ljudje? Dolgo izpoved in svetla upanja. Domača gruda je ohladila razbeljena stopala, porodila se no nova čustva, nova misel je izcimila novo življenje.

Na steni so visele grafike: umori, streljanja, mrličji, obešenci, pogreb, toliko trpljenja. — Golgota starih let. Portreti partizanov, podobe iz taborišč, dolg roman v rizbah. Saj ga bomo razumeli, isto smo doživljali tudi mi, isto vzdušje nas je tlačilo in morilo, štiri dolga leta. V vsej žalosti, med temačnimi vtisi pa udarja še nekaj, kar istočasno ublaži gledalčeve misli, to je: protest, protest sužnja in dih bližajoče se svobode.

Skoraj z grobo, sunkovito potezo se izražava in daje vsebini in doživetju duška. Sence so težke, kompozicija

tem in svetlobe rešena z lahkoto, tako da se nam ni treba muditi v tem področju in z lahkoto čitamo podano vsebino. Iz sten ždi strah, strah nas, strah človeštva v borbi za pravico in enakopravnost, saj je to bilo naše trpljenje, naše misli, naša čustva, naš glad, glad revežev vsega sveta.

Pripravlja se razstava, sem prihajajo upodabljaljoči delavci, da v skupnem delu izpopolnjujejo svojo nalogo. V izmenjavanju izkustev dopolnjujejo vrzeli; tehnične, ustvarjalne in ideološke. Sem prihajajo literati in vsi oni, ki ljubijo umetnost in hočejo sodelovati za blagor naroda, vsem se daje možnost gradnje in udejstvovanja. Posebno mladim talentom, ki hočejo z besedo ali barvo, ali z obliko nekaj povedati, saj ravno oni postavljajo kulturni spomenik naši mladi domovini in človečanstvu. Naj bodo tudi oni kot akumulatorji, iz katerih se poraja pogonska sila, iz katerih naj bodo napeljene transmisije v srca vsakega, ki čuti in misli.

Vse te mlade, sveže sile se zbirajo v likovnih, literarnih, glasbenih in gledaliških skupinah v okviru okrožne ljudske prosvete. Kmalu bomo imeli priliko videti delo teh skupin. Bodoče prireditve v Celju nam prenesejo novih recitacij, novih razstav in koncertov — novega življenja.

## Nova generacija učiteljstva

V nedeljo, dne 1. julija je bil ob 9. dopoldne v risalnici mestne osnovne šole otvorjen pedagoški tečaj za pomožno učiteljstvo iz okrajev: Celjemesto, Celje-okolica in Šmarje. V tečaj je bilo sprejetih 8 gojencev in 44 gojenk. Za tečajnike iz okolice in iz Šmarja je preskrbljen internat v Mladinskem domu v Gaberju.

Tečaj je otvorila načelnica prosvetnega oddelka pri OOOF Celje, tov. Liza Venišnikova, ki je z lepimi besedami orisala pomen tega tečaja in pozvala k resnemu delu vse udeležence, ki bodo po končanem tečaju vzgajali našo mladino, ji ponesli blagovest materinega jezika, ki so ga hoteli Nemci v štiriletni zasedbi iztrgati iz src naših otrok.

Tovarišici načelnici sta se pridružila z istimi željami poslanec ministrstva prosvete tov. Gerlanc Bogomil in okrožni šolski nadzornik tov. Roš Fran, ki je gojencem obrazložil načrt dela ter jim predstavil predavateljski zbor.

Tečajniki so pisali nalogo: »Moje delo v štiriletni osvobodilni borbi«, ki je bila istočasno sprejemni izpit za

tečaj, ki so ga vsi prav dobro prestali.

V celjskem okrožju so bili istočasno otvorjeni še trije drugi taki, prav tako dobro obiskani tečaji in sicer v Žalcu, Trbovljah in Senovem. Ti tečaji bodo nedvomno dosegli svoj namen, da vzgoje dobre učiteljske kadre, ki bodo v narodu vneto in uspešno vršili prosvetno delo ter pospeševali duhovno in materialno obnovo po nacizmu toliko opustošene slovenske domovine.

Kot partizani in partizanke bodo te mlade moči, prekaljene v borbi za narodno svobodo, zanesle v našo šolo novega duha in vzbudile v naši mladini ljubezen do nove Titove Jugoslavije, za katero je darovalo toliko naših borcev svoja mlada življenja. Veliko pomanjkanje učiteljskega kadra nam sicer ne dopušča, da bi se mogli gojenci trenutno zadostno strokovno izobraziti, vendar bodo s samoukom in praktičnim dejstvom tekom časa sebe prav kmalu tako usposobili, da bodo tudi v strokovnem znanju prekosili tiste učitelje, ki so šli po izdajalski poti...

## Srečanje

### S stanovskimi tovariši in „tovariši“

Osvoboditev nam je prinesla versko svobodo. Povsod srečujemo duhovnike, vmes redovnike v častljivih kutah, brate menihe, otroci hite v šolo in stiskajo v roki poleg drugega katekizem, ovit dostikrat v starejšo številko »Ljudske pravice«, v šoli učimo verski nauk, v cerkvah slovenske pridige in slovenske pesmi, ljudstvo moli, obenem pa tudi pravično sodi, vera je vživela v delih, nauk krščanstva je uresničen v življenju. Izginil je farizejski prepad med teorijo in prakso.

Vse krepko grabi za delo, iz grobov tisočernih žrtev raste nov rod, iz potrlih src se dviga krik po maščevanju in pravici; tako bomo očistili, tako gradili, da se fašistična grozodejstva, nekrščanski zločini nikdar več ne povrnejo.

Da se povrtno k naslovu, k tovarišem in »tovarišem«. Vesel sem,

ko mislim in vidim, da je bilo tudi v inozemstvu, v internaciji, v taboriščih mnogo duhovnikov narodno osvobodilnega, demokratičnega duha. Tovariš Štancer, partizanski duhovnik na Hrvaškem mi o njih pripoveduje mnogo dobrega in lepega. Kako so pomagali v borbi, bili kot kurirji v Zagrebu, vršili na osvobojenih ozemljih politične funkcije, trpeli z narodom. Pravi mi o sedmih tovariših, ki so padli iz ustaše objestnosti v Jasenovcu, o narodnih mučenikih Štukovniku, Kaču in Semu, ki se ne bodo nikdar več vrnili, ker leže v masovnih grobovih ob Savi. In še govorimo o trpljenju duhovnikov Potokarja, Grešaka, Završnika, ki so jih mučili in nato ubili tamkajšnji gestapovci. O, tudi iz teh žrtev, iz te krvi bo poglalo novo seme, novi ljudski duhovniški rod, nova duhovščina, ki bo živela in čutila z narodom.

Drugje srečam stanovskega tovariša Orožla, shujšanega, izčrpanega, ki je pravkar prišel iz Dachaua. Pripoveduje mi o sebi in tovariših, o nečloveškem ponižanju in mučenju duhovnikov v taboriščih.

Z navdušenim delom v OF bomo maščevali njihovo trpljenje, z delom za dokončno iztrebljenje fašizma.

Večkrat srečam stanovskega tovariša Stankota izpod zelenega Pohorja, ki je sicer ostal, a je okusil zapore, zatiranje, ponižanje in bil že od kraja zvest pristaš OF. Vesel je pravilne usmerjenosti nekaterih duhovnikov, veseli se pridobitev osvobodilne, sodeluje s sestro v naših odborih. Ljudstvo ga ljubi in on ljubi ljudstvo in se zanj žrtvuje.

Tovariš, ki se je pripeljal iz Hrvaške, mi na kolodvoru izjavlja: »Kaj meni posestvo, kaj bogastvo, delal bom za narod, za duše.«

In tem tovarišem danes kličem: »Dobrodošli v naši sredi, dobrodošli trpini med svojim narodom, s katerim ste trpeli, občutite to svobodo ki si jo je slovenski narod priboril. Uživate jo, utrujte jo, naj bo odslej poveljučano vaše in narodovo trpljenje, kot je bilo Kristusovo na velikonočno jutro. Zavedajte se, da kliče nedolžna slovenska kri, kri tisočev nedolžnih Ablov v nebo za maščevanje in pomagajte narodu odstraniti vso fašistično kugo, ki je kriva vsega vašega in njegovega trpljenja. Pogledite v župnijske akte in našli boste odpadnike, ki so prestopili od naše v Hitlerjevo vero, ki jih preganjajo ljudske oblasti in prijavite jih tudi vi. Našli boste odpadnike naroda, ki so klicali za botre Ortsgruppen- in Bundesführerja, župane, ki so pokopavali v kljukasti križ zavite krste, ki so na apelih sramotili vaše delo, vaše svetinje.

Ali ni največja krivica, da bi imeli enake pravice vi in tisti, ki so vas bili v obraz, da bi še dalje proti narodu rovarili? Pomagajte vse te postaviti pred sodišče slovenske narodne časti! Proč z zločinci, ki so nam jemali versko svobodo!

O stanovskih »tovariših«, ki pa ne cenijo svobode, ki zanje niso doprinesli ničesar, ki bi jim bil menda ljubši fašizem, pa prihodnjič.

Šmon Franc, partizanski duhovnik

## Interniranci, preseljenci...

Po poročilih oddelka za repatriacijo pri Ministrstvu za socialno politiko je dosedaj bilo od vseh 395.000 v Nemčijo deportiranih Jugoslovancev samo skozi Slovenijo repatriiranih 22.451 vojnih ujetnikov, internirancev in preseljencev. Samo na naši bazi se je dosedaj prijavilo preko 1500 naših rojakov - povratnikov iz nemške internacije, od prisilnega dela in iz izgnanstva v Srbiji oz. Hrvaški. V tem številu seveda niso zapopadani tisti naši rojaki, ki so na povratku v svoj domači kraj v celjski bazi samo prenočevali. Preko naše baze je bilo odpravljenih v domovino tudi že mnogo inozemcev, 83 po številu, med njimi največ Italijanov, zatem pa pripadnikov bratskih slovanskih narodov.

Po zatrdilu samih prenočevalcev je za prenočišče v danih razmerah prav dobro preskrbljeno. Dom Zbirne baze razpolaga s sodobno urejenimi kopalnicami oz. umivalnicami. Dobro je urejena tudi kuhinja, ki lahko prehrani dnevno do 120 oseb. Ker pa je dotok repatriirancev vsak dan večji, bo postalo vprašanje njih prehrane še bolj pereče. Zato bo tudi še za naprej dobrodošel vsak prispevek, zlasti prispevek v živilih, naslovljen na našo Zbirno bazo.

Zadujo nedeljo, t. j. 24. t. m. je potovala skozi Celje skupina 104 rojakov iz brežiškega okraja, ki so se vrnili iz Templina severno od Berlina. Dolga je bila njihova pot, predno so prekoračili mejo naše domovine.



# Dapisujema

## ŽENA-MATI, DELAVKA

Napotila sem se na požgano ozemlje. Žalostno sem stopala okoli pogorišč, saj ni dolgo, ko sem hodila še med prijaznimi belimi hišicami. Danes pa je vse drugače — skoraj neverjetno.

Ko se ozrem proti polju, ugledam na njivi ženo, ki vlačí brano, na drugi zopet dve ženski v razoru, ki orjeta. Žena je držala za plug, a deklica je vodila vole.

Po voščilu »dobro srečo« sem se spustila v pogovor: »Zakaj pa orjete same?« sem vprašala. »Ostali sva sami, mož in sin sta v partizanih, hišo so nam požgali Švabi, ostala nam je še zemlja — to edino, kar nam niso mogli požreti. Zato smo napeli vse sile, da obdelamo vsak kosček zemlje in pripravimo zopet živeža. Saj kar bo letos zraslo, ne bo požrl okupator, ampak bo vse za nas same in naše hrabre borce.«

Moram priznati, da me je prevzela požrtvovalnost te žene. Nimajo niti orodja in sploh nobenega pripomočka za obdelovanje zemlje, a kljub vsem tem težkočam je obdelan vsak kos zemlje. Zato si vse Slovenke vzemite za zgled to ženo, ki je prava slovenska žena in mati.

Ivanka iz Pilštajna

## Z ZAUPANJEM ZREMO V BODOČNOST

Že se celijo najhujše rane, napreduje gospodarstvo, obnavljajo se domovi. Tožimo drug drugemu, da je neznosna suša, polja pa le živijo in letina raste. Tožimo, da ni gradbenega materiala, hiše pa prekrivamo s čemerkoli in obnavljamo. Tožimo, da ni delovnih moči, napravimo pa le vse, okopali smo, kosimo in sušimo. Tožimo, da ni hrane, da ni kaj kuhati, jemo pa le vsak dan.

Taki smo, kakor Cankarjeva mati, ki ni imela pšena moke v hiši, zvečer je pa le močnik dišal iz sklede...

V stiski in pomanjkanju se vedno več ustvari, kot v dobi blagostanja. Naši gradovi in bele cerkve na hribovskih so se zidali v času kuže, lakote in turške vojne. Zato smemo trditi, da bomo napravili vse, kar smo imeli, dosegli vse, kar bomo hoteli, pa četudi nimamo zadosti orodja, ne voz in ne živine — imamo pa nekaj, kar je najvažnejše: voljo in hotenje, da si zgradimo nov, boljši dom.

Kezman

## TEKMUJEMO

Med mladino v našem okrožju je zavel udarniški duh. Ne samo, da se naša mladina v polni meri zaveda, da je treba obnoviti porušeno domovino. Spoznala je tudi najboljši način za dosego uspeha: »Tekmujmo!« Ta beseda je postala trenutno geslo, ki si je osvojilo vsa srca naše mladine in že vidimo, da je rezultat vsake obširnejše seje kakor tudi slehernega vaškega sestanka medsebojno tekmovanje.

Zagrad in Pečovnik sta napovedala tekmovanje Polulam in Košnici. Dobrava je napovedala Novi vasi, Lopata Medložu in Ostrožnem. Ostrožno Lokrovcu, Dobravi in Novi vasi. Da bi dvignila mladina udarništvu na čim večjo stopnjo, je čisto sama iniciativno predlagala, da prejme najboljši odbor darilo. Mladina mesta Celja tekmuje v tem, kateri kvartni odbor bo napravil čim več delovnih ur in v tem, kateri bo razkrinkal največ izdajalskih in špekulantskih elementov. To je dokaz, kako naša mladina pravilno in z vso resnostjo pojmuje pereče probleme celokupnega naroda. Mladina Trbovelj je napovedala tekmovanje Zagorju in Hrastniku, kjer bo nabranih več leposlovnih

knjig. Tako gledamo z veseljem in upom na našo revirsko mladino, ki dviga svoj udarniški duh na vseh področjih dela. Zorka

## PRECEJŠNJE JE NJIHOVO ŠTEVILO ...

Krajevni odbor Dobova je zbral podatke o zločinih in prestopkih okupatorjev in njihovih pomagačev. Nanizali smo jih strahotno število: 67.

Največ jih je med gestapovci. Zagrešili so umor, poskus roparskega umora, razna nasilstva in posilstva, tatvine, denunciacije, pretepanje, mučenje in sramotenje našega naroda in še vsakovrstna druga zlodela. Seveda je še mnogo več zločinov, ki pa ne bodo nikdar odkriti in pojasnjeni. Ljudstvo prijavlja le primere, ki so bili javno zagrešeni in razvpiti od ust do ust. Pri poizvedbah zamolčijo ljudje mnogo zločinov iz enostavnega razloga, ker so zločini postali tako vsakdanji, da sploh niso več vzbujali pozornosti.

## Teden Rdečega križa v našem okrožju

Rdeči križ celjskega okrožja je priredil teden Rdečega križa od 1. do 10. julija, v katerem zbirajo živila, razne darove, prostovoljne prispevke in članarino. RK razdeljuje živila ranjencem in bolnikom po zdraviliščih in bolnicah. Zbrana denarna sredstva, ki dosejajo danes okrog 50.000 RM, se bodo po zamenjavi poslala RKS, kateri bo razdeljeval podpore najpotrebnejšim. RK opravlja v današnjem času važno in častno nalogo, Okrožni odbor RK v Celju je poslal vsem okrajem navodila, kako naj ljudem tolmačijo važnost te karitativne ustanove in potrebo po čim večji pomoči našim izseljencem, ki se vračajo v domovino, in težnje prizadetih v tej vojni. Teden RK je našel zelo živahen odmev po vsem okrožju. Povsod zbirajo darove iz občinstva, po vseh okrajih se vrše mitinge, na katerih se poudarjajo naloge RK in nasvete o izboljšanju te organizacije. Okrajni odbor RK v Celju-mesto je priredil 1. julija t.l. uspel miting, na katerem je govoril predsednik Okrožnega odbora RK, bivši minister dr. Kukovec

Ali je Walter XY razen umora zagrešil še kak zločin? Ne nič več mi ni znanega. Je li izvršil kako posilstvo? Nič koliko! Moj bog, če se spomnim, kako so kričale! Po izvršenem činu so se žrtve največ brez plašča razbežale v temno noč, na vlak, na Hrvaško ali kam se je že dalo. In tatvino? Iz vsakega vlaka je nosil polna naročja robe in pri kmetih je kradel kokoši. Še kaj? Nič več! Je li bil nacionalno zagrizen? Pravi nacistični satan!

In tako dalje pri vsakem gestapovcu, tako pri železniških šefih, pri carinikih, pri žandarjih, pri učiteljih in pri agrarnih komisarijih. Ali je carinik XY tudi tihotapil? Vse mogoče stvari, sol, tobak, sladkor, cele vozove pšenice. Tovariše tihotapce so spravljali v zasedo in si plen porazdelili. V kraju, kjer je prej službovalo 10 do 15 domačih uradnikov pošteno in demokratsko, je mrgolelo nad 80 zločincev.

Vekoslav. Najbolj živahno deluje RK v okraju mesta Celje, ki ima svoj lokal, garažo s petimi avtomobili za prevoz ranjencev in za prvo pomoč v slučaju nezgod, ter posebno skladišče za material. Ravnokar so preko RKS v Ljubljani prejeli dva vagona raznega blaga, konzerv in obleke iz Kanade in bo to blago sporazumno z odsekom za socialno skrbstvo razdelil ustanovam, okrevališčem in posameznim potrebnim osebam.

## Tako ne gre

Odtргala sem se od svojega dela in pohitela na prijavní urad na Celjskem okraju. Premišljevala sem: »Danes se moram prijaviti in dobiti živilsko nakaznico, kajti brez tega ne bom dobila jutri hrane.« Nisem še dobro odprla vrata od urada, ko se zadere gospodična uradnica name: »Ne sprejemamo več strank, pridite drugič!« Zaloputnila mi je vrata pred nosom in jih godrnjaje zaklenila. Pogledala sem na uro, bila je točno pol 5 popoldne.

## Boris Gorbato 3 Neuklonljivi

Tik tak, tik tak.

Točno ob šestih zjutraj je razločno in ostro zvonila budilka v Tarasovi sobi in ga budila. Starček je hitro skočil, pa se je spomnil: nimam nikamor hiteti. Vendar je vstal in prvo njegovo opravilo je bilo, da je pomaknil uro naprej in premeril s prstom kazalce, ki so zaostajali za pol ure. Delal se je dan, pa z njim je nastajal tudi nemir. In vsak novi dan je prinesel vznemirjenja.

Nemci so objavili, da so vsi delavci bivših mestnih podjetij dolžni, da pridejo takoj na delo in tako sprejmejo svoje dolžnosti.

Antonina, žena srednjega sina Andreja, naznani to Tarasu. Toda on samo zamahne z roko.

»Nas se to ne tiče!«

»Toda mene se tiče...« odgovori ona bojazljivo. Pred prihodom Nemcev je bila knjigovodkinja stavbnega odseka.

»Ne tiče se, ne tiče«, zakriči surovo nanjo Taras. Tudi ni hotel več o tem slišati.

Po nekaj dneh dobi Antonina pismen poziv. Mestna uprava ji je strogo naročila, da se javi na delo. »Pričelo se je!« — To je živo zadelo Tarasa v srce. — »Podle roke iščejo!« Od-

vzame Antonini poziv, ga zmečka in zavrne.

»Moja družina ne bo hlapčevala Nemcem! Ne bo!« zavpije nad Antonino, kakor da bi bila ona vsega kriva.

»Niti sebi, niti tebi ne dovolim, da veš!«

In čez nekoliko dni se je že od udarcev na vrata potresla hišica v Kamenem Brodu. Prišla je policija. Tarasove ključavnice niso pomagale nič — moral je odpreti. Vstopili so v njegovo hišo, kakor v svojo, naravnost v sobe in to s čepicami na glavi in v črnih vojaških plaščih. Tarasa sploh pogledali niso. Brez vprašanja so se vsedli.

— Kdo je Antonina Jasenko?

— Da, — se je javila Antonina, ki je drhtela po vsem telesu.

— Legitimacijo!

Odda legitimacijo, rdeč stražnik, slep na eno oko, vzame legitimacijo in jo vtakne v žep. — Potem molče vstane in gre k vratom.

— Toda legitimacija! — priteče za njim Antonina.

— Dobiš jo na borzi.

Taras, ki se je komaj vzdrževal jeze, se poskusi nekako takole vmešavati: »Ne vem, kako naj vas naigram gospod...« Toda stražnik poškilil na njega z enim očesom:

— Ne mešaj se v to, ti stari! Tudi na te bo prišla vrsta. Ti si že pri me-

ni zapisan! — In zaloputnil je vrata tako, da so verige in ključavnice zaškripale. — »Glej, že jih oblastniki zapirajo!« je rekel in odšel.

Pet minut je trajala ta scena, toda Tarasu se je zdelo, kakor da bi trajala polnih pet in dvajset let. Kakor da je premaknjen nazaj v davnino pet in dvajset let in zopet se slišijo udarci v Kamenem Brodu, zamolkli glasovi skozi vrata:

Brzobjavka! — in žvenket sabelj ob ostrogah.

— Toda mislil sem, reče on, potem ko je zgrbančil usta in zasukal glavo, — da bo umrl in da ne bo več slišal besede »policija« ...

Zjutraj je odšla Antonina na borzo dela po legitimacijo in se je vrnila šele proti večeru. Taras jo je pogledal, toda prav nič je ni vprašal. Ni je imel kaj vprašati.

Antonina se je molče usedla na klop, kakor da bi okamenela. Tako je v mraku sedela v kuhinji, onemogla spustila roke in molčala. Baba Jefrozina prisede poleg nje.

— Ali so te tolkli? — vpraša šepetaje.

— Ravno toliko, da me niso tolkli! Za vse življenje je bilo dovolj plazenja po kolenih — se odzove Antonina,

— Ali si se izprosila?

— Izprosila sem, da ne pojdem v Nemčijo, toda na delo moram.

— Moraš? — je baba zaplosknila z rokami. — Kaj bo stari dejal? Mo-

rala bi jim — poganom, pljuniti v gobec ...

— Pljuniti! Kako! Na tej borzi ljudje pljujejo kri. Na lastne oči sem to videla. Jaz nisem, mama, jaz nisem junakinja. Jaz sem legla ...

To noč je ona slabo spala. Zdelo se ji je, da sliši izza zidu težke Tarasove korake. — Koraka, pa koraka, koraka, pa koraka, — se je mučila v spanju. — Preklinja me. — Nato je v prividu zagledala Andreja, vsega v krvi, Andreja, ki je gledal, toda ne v njo, marveč nekako skozi njo, kakor da bi bila prazna in prozorna. Padla je na kolena pred njim. »Nikdar se ti nisem izneverila, Andrej, niti v duhu, niti v mislih!«

Toda on je kar naprej gledal na njo in ni nič govoril, kakor da nje niti ne bi bilo. Toda izza vrat so stalno odmevali Tarasovi koraki in nekak posmehujoč glas ga je dražil:

»Izdajstvo v tvoji garniziji, Taras! Izdajstvo!«

Ko se je zjutraj pripravljala za delo, se je trudila, da se ne bi z očmi srečala s Tarasom, toda po vsej koži je občutila, kako jo spremlja z enim samim, težkim pogledom. Zares, nikamor se ni mogoče skriti pred njim. Ko je odhajala in je že zgrabila za kljuko, je Antonina preklinjajoč spregovorila:

— Ne obsodite me, Taras Andrejič! ... Jaz ... jaz ne morem, kadar tepejo ...



## OBJAVE

### CENIK ŽIVIL

Ministrstvo za trgovino in preskrbo predpisuje za racionirana živila, cigarete, tobak in vžigalice sledeče cene za potrošnike v dinarjih DFJ:

#### ZIVILA:

moka pšenična, bela . . . . .	5.50	1 kg
moka pšenična, enotna . . . . .	4.50	1 kg
moka ržena . . . . .	4.30	1 kg
moka soržična . . . . .	4.50	1 kg
moka koruzna . . . . .	3.80	1 kg
zdrob pšenični . . . . .	5.50	1 kg
zdrob koruzni . . . . .	4.20	1 kg
ješprenj . . . . .	4.50	1 kg
otrobi pšenični . . . . .	2.—	1 kg
otrobi ostalih vrst . . . . .	1.50	1 kg
kruh iz bele pšen. moke . . . . .	5.50	1 kg
kruh iz enotne pšen. moke . . . . .	4.50	1 kg
riž . . . . .	12.—	1 kg
fižol uvožen . . . . .	5.—	1 kg
grah . . . . .	8.—	1 kg
krompir zgodnji . . . . .	3.—	1 kg
sladkor, kocke . . . . .	17.—	1 kg
sladkor, kristal . . . . .	15.50	1 kg
jajca . . . . .	2.—	1 kom.
mleko . . . . .	4.—	1 lit.
mast . . . . .	35.—	1 kg
olje . . . . .	24.—	1 kg
maslo surovo . . . . .	40.—	1 kg
meso telečje I. vrste . . . . .	22.—	1 kg
meso telečje II. vrste . . . . .	20.—	1 kg
meso goveje I. vrste . . . . .	20.—	1 kg
meso goveje II. vrste . . . . .	18.—	1 kg
meso goveje III. vr. (krave) . . . . .	16.—	1 kg
sol navadna . . . . .	4.—	1 kg
sol namizna . . . . .	8.—	1 kg
kvas . . . . .	42.25	1 kg

#### CIGARETE:

Neretva . . . . .	13.—	20 kom.
Morava . . . . .	12.—	20 kom.
Zeta . . . . .	10.—	20 kom.
Ibar . . . . .	9.—	20 kom.
Drava . . . . .	7.—	20 kom.

#### TOBAK rezani:

savski . . . . .	5.—	20 gr.
za pipo I. vrste . . . . .	6.—	20 gr.
za pipo II. vrste . . . . .	3.—	20 gr.

#### TOBAK za zvečenje:

klobase . . . . .	1.50	10 gr.
-------------------	------	--------

#### CIGARE:

Portoriko . . . . .	1.50	1 kom.
kratke domače . . . . .	1.—	1 kom.
vžigalice Cerini . . . . .	3.—	1 kom.
cigaretni papir po 90 list. . . . .	4.—	knjiž.

Zgornje cene veljajo za trgovce na malo, franco prodajalna in je prepovedano zaračunavati kakršne koli pribitke.

Cenik stopi v veljavo takoj.

Ljubljana, 3. julija 1945.

Minister za trgovino in preskrbo:  
**Dr. Lado Vavpetič**

**Delitev racioniranih živil v mesecu Juliju 1945.** Ministrstvo za trgovino in preskrbo določa, da bodo prejeli v juliju t.l. vsi potrošniki v Sloveniji enotne obroke živil in sicer na osebo naslednje: Pšenične moke za prvih deset dni po 250 gr. ali 300 gr kruha dnevno. Živil za juho (riž, testenine, kaša, jješprenj, fižol, grah itd.) po 2 kg na mesec. Maščobe 400 gr na mesec. Soli 500 gr na mesec. Mla 75 gr na mesec. Sladkorja 125 gr za prvo polovico meseca. Cigaret oziroma tobaka 4 gr na dan. Dan, kdaj bodo razdeljevalci oz. potrošniki prejeli živila, bo objavljeno naknadno. Razdelitev dodatkov bo objavljena pozneje.

**Vsem industrijskim podjetjem, javnim skladiščem in delavnicam!** V zvezi z zbiranjem raznih odpadkov, kakor starega železa, stekla, gumija, tekstilnih odpadkov in podobnega, vas pozivamo, da takoj obvestite ministrstvo za industrijo in rudarstvo — odsek za surovine, ali imate na zalogi ali v shrambi kakršno koli količino imenovanih odpadkov in kje so (navesti točen naslov). — Ministrstvo za industrijo in rudarstvo.

**Opozorilo glede lova.** V teku narodno-osvobodilne borbe je naša vojaška oblast prepovedala iz vojaških razlogov lov na vsem področju Slovenije. Ta prepoved doslej še ni bila preklicana in je še danes v celoti v veljavi, ker se ponekod še vedno potikajo po gozdovih skrivači, ki bi jih bilo ob dovoljenem lovu težko preganjati in ki delajo lovu veliko škodo.

## RAZGLASI

### OTVORITEV GLEDALIŠKE SEZONE

Okrožno gledališče v Celju otvori v nedeljo 8. julija 1945 ob 20. uri gledališko sezono z Borovimi »Raztrganci«. Predstave se vrše v Domu ljudske prosvete (prej Narodni dom). Občinstvo opozarjamo, naj si nabavi pravočasno vstopnice pri dnevni blagajni istotam. Cene vstopnicam so od din DFJ 10.— navzdol. Za vojaštvo, narodno milico in šolsko mladino bodo posebne predstave. Prva ponovitev bo v torek 10. julija ob 20. uri. Predstave se bodo pričele točno ob napovedanem času. Ne zamujajte in pripravite drobiž.

### POŠTA V CELJU

prične s 1. 7. 1945 zaračunavati vse medkrajne govore. Vsi uradi, tako državni kot samoupravni, bodo morali v ta namen nemudoma položiti pri upravi pošte v Celju primeren znesek (depozit), iz katerega se bo črpala pristojbina za telefonske medkrajne govore.

### ODDAJA PLINA

Na željo mnogih konzumentov zlasti iz vrst delavstva in nameščenstva bodo v veljavi od ponedeljka 9. julija dalje začasno sledeče ure oddaje plina: 4.30—5, 6—8, 10.30—13.30, 18.30—20.

### Mestna plinarua Celje

Vsi ljubitelji slovenskih planin, ki se žele udeležiti skupnega izleta na celjsko kočo pod okriljem F. K. »Olimpa«, naj se zberejo v nedeljo 8. t. m. ob 8 zjutraj pri Kapucinskem mostu, od koder bo v tem času skupen odhod v vselem razpoloženju.

## ZAHVALE

Vsi ranjeni borci v Javni bolnici Celje se prisrčno zahvaljujejo vsem ženam okraja Laško za obilne darove. Veseli nas, da se žene vašega okraja tako prisrčno spominjajo na nas — ranjene borce.

Partizani Javne bolnice Celje

Okrožni odbor OF v Celju, odsek za socialno skrbstvo je prejel od Ministrstva za socialno politiko v Ljubljani znesek 60.000 din, ki ga je podaril tov. Julij Zupan, veletrgovec z vinom v Ljubljani kot prostovoljni fond v svrhu omiljenja bede narodu v Celju in Laškem. Okrožni odbor OF v Celju bo ta znesek razdelil na polovico, in bo dal 30.000 din Okrajnemu odboru OF v Celju in ravno toliko Okrajnemu odboru OF v Laškem, ki bodo razdelili podpore najbolj potrebnim v okviru njihove preživnine. Upamo, da bodo tudi ostali imoviti tovariši sledili dobrotniku tov. Zupanu in priskočili z darili na pomoč najbolj potrebnim podpore ter tako omilili bedo najrevnejšim.

## RADIO SVOBODNI MARIBOR

**Zjutraj:** 6.30 do 7.30 poročila in objave (vmes plošče), 7.30 do 8 poizvedbe in po-zdravi. — **Opoldne:** 12.30 do 13 uradne objave, 13 do 13.15 poročila, 13.15 do 13.30 lokalne vesti, 13.30 do 14.30 koncert salonskega orkestra. — **Zvečer:** 18.30 do 20 koncert, 20 do 20.30 poročila in objave, 20.30 do 21 reportaže, predavanja, 21 do 21.30 plošče.

## TELESNA KULTURA

Vsi nogometaši, kateri so se prijavili in tudi oni, ki se še žele prijaviti, naj se javijo v torek ob pol 7 zvečer na tenis igrišču v mestnem parku, kjer je skupni trening.

F. D. Celje,  
referent za nogomet.

## MALI OGLASI

Kupim dobro ohranjen, globok otroški voziček v eventualno zamenjavo. Stadler, Cankarjeva 13.

Zgubil sem dne 21. 6. 1945 denarnico z majhno vsoto denarja, propustnico in raznimi listinami v smeri od bolniškega pokopališča skozi Gaberj ena mestno pokopališče.

## POIZVEDBE

Kdo ve kaj o Hriberšek Ivanu, roj. 11. 1. 1911, ki je bil meseca aprila t. l. v mariborski kaznilnici, naj javi na RKS Ljubljana.

Kdor kaj ve o mojem možu Fele Francu, roj. 15. 7. 1903 v št. Juriju, ki je odšel v partizane 15. 6. 1944, služil je v dolenskem odredu, naj javi njegovi ženi Mariji Fele, Trbovlje-Loke 196.

Kdor ve kaj o Šteru Vencenu, rudarju, roj. 16. 7. 1910 v Stranjah pri Kamniku, k je odšel v partizane 4. 7. 1944, bil je v Cankarjevi brigadi kot telefonist naj sporoči Šter Franciški, Trbovlje-Retje 74.

Frelj Jakob, rudar, roj. 26. 6. 1905, odšel je v partizane 14. 9. 1944. Sporočila o njem prosi: Frelj Ana, Trbovlje-Retje 101.

Flis Mihael, rudar, roj. 11. 9. 1902, je odšel v partizane 16. 9. 1944 in se od takrat ni več javil. Sporočila prosi njegova žena Flis Fani, Trbovlje-Retje 125.

Anton Jeler, roj. 10. 7. 1923 v Dobravi 33, je šel k partizanom 9. novembra 1944 in bil na Planini pri Ševnici. Ves čas nimamo od njega nikakega glasu. Lepo prosim vsakogar, ki bi o njem kaj vedel, da to sporoči na naslov: Jeler Jožefa, Dobrova 38, Senovo pri Rajhenburgu.

Zalar Silvo, roj. 1. 1. 1905, je šel k partizanom 9. 9. 1944. Dodeljen je bil k štabu Kozjanskega odreda. 18. marca 1945 je bil ujet od Nemcev ter odveden v celjski zapor. Od takrat nismo dobili od njega nikakega glasu. Naprošamo vsakogar, ki bi mu je bila znana njegova nadaljnja usoda, da to sporoči družini Zalar, Videm-Krško, Stara vas 140.

Zvar Jožef, roj. 19. 5. 1923, je šel k partizanom 27. 8. 1944 ter bil ujet od Nemcev 2. 3. 1945, ki so ga potem baje odpeljali v Dachau. Vse informacije poslati Krajev-nemu odboru OF Reštanj p. Rajhenburgu.

Ajdovnik Alojz, roj. 25. aprila 1888, je bil odpeljan v kazensko taborišče Dachau št. 135031, Blok 24-4. Kdor bi o njem kaj vedel, naj sporoči Krajev-nemu odboru Reštanj pri Rajhenburgu.

Zupančič Ivan, roj. 28. 10. 1904, je odšel k partizanom 2. 1. 1945 ter bil pri Bizeljskem 2. bataljonu. Kdor bi o njem kaj vedel, naj sporoči Krajev-nemu odboru OF Reštanj pri Rajhenburgu.

Tovariši partizani! Prosim vsakogar, ki bi kaj vedel o Stanku Jerebu, frizerju v štabu 13. brigade, da to sporoči na naslov: Jereb Krista, Senovo 62 pri Rajhenburgu.

Škoberne Stanko je šel k partizanom aprila 1942 ter bil v komandi 5. čete Šlandrove brigade. Letos je bil baje v Tomšičevi brigadi, ki se je zadrževala v Savinjski dolini. Komur je kaj znanega o njem, prosimo, da to sporoči na naslov: Škoberne Ivan, Senovo 68 pri Rajhenburgu.

pališče. Poštenega najditelja prosim, da mi vrne na nasov: Zalašček Andrej, Celje, Slomškov trg 7.

Okrožni gradbeni oddelek v Celju sprejme takoj izvežbanega knjigovodjo, ki pozna ustroj poslovanja po zakonu o državnem računovodstvu.

Pri povratku v Celje dne 24. junija t.l. sem izgubil kovček na ime: Grobelnik, Celje. Pošten najditelj naj ga odda proti nagradi v frizerskem salonu Riko Grobelnik, Celje, Kocenova ulica.

## KINEMATOGRAFI

»METROPOL«: v petek, soboto in nedeljo 6., 7. in 8. julija ob 16.30 in 19. uri: »Traviata«.

»Dom«: v petek, soboto in nedeljo, 6., 7. in 8. julija ob 17.15 in 19.45 uri: »Traviata«.

Zakšek Jožef je odšel k partizanom dne 5. julija 1944 ter je bil septembra 1944 v Sromljah. Prosim vsakega, ki bi o njem kaj vedel, da sporoči na naslov: Zakšek Franc, Lokve št. 3 pri Rajhenburgu.

Brljavec Ivan je šel avgusta 1944 k partizanom, bil na Planini in baje na Dolenskem pri 9. brigadi. Med vsem časom se ni javil. Prosim vsakogar, ki bi kaj vedel o njem, da sporoči na naslov: Brljavec Martin, Mali kamen št. 1 pri Rajhenburgu.

Juvančič Jože je šel k partizanom dne 23. septembra 1944 ter bil aprila 1945 pri Kozjanskem odredu, potem pa je odšel na Hrvaško. Kdor bi o njem kaj vedel, naj sporoči na naslov: Antonija Juvančič, Veliki kamen št. 45 pri Rajhenburgu.

Poljanšek Luka, roj. 1905 v Gornjem gradu je bil baje v X. brigadi na Dolenskem. Ob osvoboditvi Ljubljane je bil v Ljubljani pri komori neznane edinice. Sporočila prosi žena Marija Poljanšek, Sv. Florijan pri Gornjem gradu.

Zmave Ivan, formiran v SSSR v 3. četo II. bataljona 1. jugoslovanske brigade, V. divizija. Podatke je poslati na Krajevni odbor OF v Gornjem gradu.

Špeh Ivan, roj. 1904 v Gornjem gradu, je bil v XI. brigadi. Baje je bil poslan avgusta 1944 v bolnico na Dolensko. Podatke je poslati na Krajevni odbor OF v Gornjem gradu.

Zaveršnik Fortunat, rojen 1926 v Gornjem gradu - Sv. Lenart št. 8. Kurir na področju Zg. Savinjske doline. Zadnje poročilo na potu Nova štifta - Moravče v decembru 1944. Podatke je poslati na Krajevni odbor OF v Gornjem gradu.

Bezovšek Rafael, Bezovšek Karel, Bezovšek Jože, vsi iz Gornjega grada. Zajeti v zadnji nemški ofenzivi v Zg. Savinjski dolini ter odpeljani v Gradec, baje v nemško vojsko. Zadnji naslov: Franc-Jozef kaserne, Graz. Podatke je poslati na Krajevni odbor OF v Gornjem gradu.

Čeplak Jože, rojen 1903 v Bočni pri Gornjem gradu. Baje je bil v Tomšičevi brigadi. Zadnje poročilo februarja 1945. Podatke poslati na Čeplak Rozo, Bočna pri Gornjem gradu.

Bezovšek Matija, rojen 1927 v Okonini. Partizan od junija 1944. Zadnje poročilo iz 2. bataljona XII. brigade na Dolenskem. Podatke poslati na Bezovšek Antonijo, Okonina, p. Radmirje, Zgornja Savinjska dolina.

Stare Marica, rojena 25. oktobra 1927 v Gornjem gradu. V decembrski ofenzivi zajeta od švabov. Nato odpeljana v Maribor v zapor. Od tam določena za arbeitsdinst na kmete in sicer v Kracherberg 60, Lasnitzhöhe bei Graz. — Stare Jože, roj. 9. marca 1925 v Gornjem gradu. Odšel v partizane v marcu 1944 v Šlandrovo brigado. Nato v Židanškovi na Dolenskem. Zadnjikrat se javil 6. decembra 1944. Kdor ve kaj o pogrešancema, prosim, naj sporoči na naslov: Stare Marija, Gorju grad.



Kdor kaj ve o Zupanc Ivanu, roj. 16. 4. 1919, ki je bil ujet v Savinjski dolini (Motnik pri Kamniku) 7. 12. 1944, naj javi na naslov: Ciril Zupanc, Trbovlje, Loke 176.

Sotenšek Anton, roj. 9. 10. 1926 v Trbovljah, je bil v sredini marca 1945 odpeljan iz mariborske ječe neznanokam. Baje je bil ustreljen. Ako morda kdo ve, kam so ga odpeljali ali v katerem kraju je bil ustreljen, da bi ga pozneje lahko prekopali, prosim, da sporoči na naslov: Sotenšek Angela, Trbovlje, Loke 157.

Krevsl Viktor, roj. 6. 9. 1909 v Savinjski dolini. Bil je dve in pol leta v Dachau. Nazadnje se je javil decembra 1944. Če kdo kaj ve, kje se sedaj nahaja, naj sporoči na naslov: Groznik Maria, Trbovlje, Loke 324.

Hauptman Franc, roj. 25. 7. 1915 v Trbovljah, je odšel v partizane 15. 9. 1944 na Dolenjsko in se od takrat ni več javil. Kdor kaj ve o njem, naj javi ženi: Hauptman, Trbovlje, Loke 209.

Hribovšek Bogomir-Bogo, roj. 29. 7. 1925. V partizane je odšel 27. 12. 1945. Služil je v 51. artilerijski brigadi kot politkomisar bataljona. Nazadnje se je javil v aprilu 1944. Kdor ga je poznal in kaj ve o njem, naj sporoči očetu: Hribovšek Jože, Bevško 51, Trbovlje 1.

Dolar Albin, roj. 8. 10. 1922 v Trbovljah. V partizane je odšel septembra 1944. Bil je v Savinjski dolini. Služil je v Tomšičevi brigadi 2. čete, 3. bataljona. Nazadnje se je javil oktobra. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči na naslov: Očakar Frančiška, Trbovlje, Loke 180.

Prosim sekretarja bivšega okrožja Kozje ali morebitno katerega koli preživelega tovariša pri napadu Nemcev na Aškerčevo tehniko v Ponečah dne 6. 2. 1945 v zvezi s »Čebelico«, da se nam javi ali da nas obišče. Žibert Franc, Trbovlje.

Komu je kaj znanega o usodi Knaflič Antona, roj. 18. 4. 1927 v Trbovljah. V gozdove je odšel 15. 9. 1944. Služil je v Črnomlju pri 10. brigadi. Zadnjič se je javil 27. 2. 1945 iz Mauthausena. Javiti na naslov: Knaflič Fani, Trbovlje, Loke 383.

Kos Ana, roj. 26. 7. 1915 v Sp. Krašah, in sin Ivan, rojen 29. 4. 1959, oba odpeljana v taborišče I. 1942. v Auschwitz. Kos Ana je bila tam 25 mesecev, navo odpeljana v Ilseburg-Harz. 19. 3. 1945 je poslala zadnje pismo.

Bregar Alojz, rojen 18. 3. 1914 na Dobovcu, občina Sv. Jurij pod Kumom. V partizane je odšel 6. 7. 1944. Služil je v minerskem odredu ter bil konec avgusta pri Sv. Križu na Dolenjskem od belogardistov ujet. Komu je kaj znanega o njegovi usodi, naj sporoči na naslov: družina Bregar, Trbovlje I., Dobovec

Žmave Ivan, roj. 7. 9. 1925, iz Gornjega grada je odšel v švabsko vojsko leta 1945, ujet, potem dodeljen 1. jugoslovanski brigadi 5. divizija, 2. bataljon, 3. četa, formirana v SSSR. Decembra 1944 je bil v bolnici v Čačku, odkoder se ni več javil. Kdor kaj ve o pogrešanju, naj sporoči na Krajevni odbor OF Gornjigrad, Sav. dol.

Kdor kaj ve o Siter Vinku, ujet v Franciji in je bil baje letos v edinicah NOV na Hrvaškem in v Ljubljani, naj javi na naslov: Neža Siter, Bezavica, Vojnik.

Helena in Jožica Dobrotinšek iz Vojnika so bile izseljene 15. 7. 1942 v taborišče Saldenburg.— Če kdo kaj ve o teh treh zgoraj omenjenih, naj javi na naslov: Neža Siter, Bezavica, Vojnik.

Prosim tovariše in tovarišice, ki morda kaj vedo o pogrešanih, da to javijo njeni materi Deleja Mariji, pos., Spodnje Kraše št. 35, p. Šmartno ob Dreti.

Kdor kaj ve o Kerčičnik Filipu, ki je šel v partizane 1. 6. 1944 in se je zadnjič javil 6. 1. 1945 iz okraja Konjice v Tomšičevi brigadi kot muzikant (klarinet), naj javi Elizabeti Kerčičnik, Bezavica pri Vojniku.

Rajšter Alojz iz Ljubije 2, p. Mozirje pri Celju, je odšel dne 25. 6. 1944 v partizane; bil je najprej pri terencih, nato pri Gospodarski v Radmirju in slednjič dodeljen 2. četi Tomšičeve brigade. Dobil sem zadnje pismeno sporočilo o njem dne 17. 1. 1945, datirano z 2. 12. 1944. Ustno sporočilo o njem sem dobila v začetku marca. Bil je takrat baje v Lackijevem odredu severno od Drave. Doslej ni o njem sledu. Sporočila prosim: Elizabeta Rajšter, Ljubija 2, p. Mozirje.

Jurij Dobrotinšek iz Vojnika, odšel k partizanom na Pohorje junija 1944 in bil v VDV brigadi. Javil se je februarja 1945, ko je bil na terenu.

Kdo kaj ve o Bohorču Bogomiru iz Sv. Jurija ob južni železnici, odšel k partizanom oktobra 1944, zadnja poročila decembra 1944, naj javi na naslov: Ana Leskovšek, Sv. Jurij ob juž. žel.

Naprošam vsakogar, kdor bi kaj vedel o mojem stricu Ivanu Jakliču, njegovi ženi Mariji, sinu Ivanu in hčerki Vidi. Odpeljani so bili vsi najprej v Begunje in nato v taborišče »Velhen See« na zgornjem Bavarskem. Javili so se zadnjikrat nekako sredi meseca marca 1945. Javiti na Tončko Jaklič, Zvezna tiskarna, Celje.

Moj mož Škoberne Franc, rojen 29. 11. 1897, je šel v partizane 24. 6. 1944. Bil je na trboveljskem terenu. Zadnje vesti o njem sem dobila jeseni. Baje je bil 19. 1. 1945 ujet. Kdor kaj ve o njem, naj javi na naslov: Škoberne Pavla, Trbovlje, Sv. Urh 89.

Špeh Stanislav, roj. 27. 10. 1924 v Radmirju, je odšel avgusta 1944 v partizane, in sicer v Tomšičevo brigado. Ker se od 12. decembra 1944 še ni javil, prosim vse one, ki bi vedeli kaj o njem, naj pišejo na naslov: Ana Vodušek, Ljubno ob Savinji št. 124.

## Okrožno gledališče v Celju, Dom ljudske prosvete (Narodni dom)

V nedeljo 8. 7. ob 20. uri  
PREMIERA

# Razteganci

SPISAL MATEJ BOR

Vstopnina: Parter 10, 8, 6 din; balkon 6 din; stojišče 4 din • Predprodaja v Domu ljudske prosvete

Ponovitev v torek 10. julija 1945 ob 20. uri

Kdo kaj ve o Ani Lapornik, roj. 2. 8. 1907. Javila se je zadnjič 31. 12. 1944 iz Auschwitza. Njena ujetniška št. 43643. Naj javi na Okrajni odbor OF Laško.

Suhadolčan Ernest, rojen 6. 1. 1913 v Trbovljah. Odšel v partizane 30. 6. 1944. Javil se je zadnjič o božiču istega leta. Služboval je kot kurir na stanici 14. Kdor kaj ve o njem, naj javi na naslov: Suhadolčan Berta, Trbovlje-Retje 31.

Viktor Krevsl, rojen 19. 9. 1904 v Savinjski dolini. Aretiran je bil 1. 12. 1943, potem je bil poslan v koncentracijsko taborišče Dachau, iz katerega se je zadnjič javil aprila 1945, od takrat ni nobenega glasu o njem. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči na naslov: Marija Groznik, Trbovlje I., Loke 324.

Tovariš Sakelšek Franc, rojen 16. 3. 1928 v Trbovljah, je odšel k partizanom 14. 9. 1944 ter se še ni javil. Bil je baje sprva v Cankarjevi brigadi 5 in nato januarja 1945 pri VDV 3. bataljonu na Koroškem. Komur je o njegovi usodi kaj znano, se vljudno prosim, sporočiti njegovi materi na naslov: Ivana Sakelšek, Trbovlje I., Loke 453.

Sabotin Ludvik, roj. 8. 8. 1899 v Nazarijih. Odšel meseca decembra 1944 v partizane ter bil v Tomšičevi brigadi. V začetku tega leta se je nabajal na Pohorju. Prosim tovariše, da sporoče njegovi ženi Kristini Sabotin, Nazarje, p. Mozirje.

Silvo Zagradišnik, roj. 31. 12. 1921 v Novi Stifci pri Gornjem gradu. 20. 5. 1944 odšel v Slandrovo brigado. Po pripovedovanju nekaterih padel 31. 7. 1944 na Ljubnem, a po pripovedovanju drugih je bil še letos nekje na Dolenjskem. Javiti na naslov: France Zagradišnik, kaplan, Gornji grad.

Zaje Jože, roj. 9. julija 1915 v Pustem polju. V partizanih od 20. februarja 1943. Poročila prosim njegova mama Zajc Frančiška, Pusto polje št. 21.

Aleš Trepelj, roj. 9. 7. 1925 v Novi Stifci pri Gornjem gradu. Bil v ujetništvu v Franciji, julija lanskega leta poslan v partizane v 1. bataljon V. Prekmurske brigade. Javiti Rifljevim, Nova Stifca pri Gornjem gradu.

Jože Suhovršnik, roj. 16. 2. 1922 v Novi Stifci pri Gornjem gradu. Iz francoskega ujetništva poslan v partizansko vojsko v Jugoslavijo. Smer nepoznana. Javiti Nadveški, Nova Stifca.

Slavko Krznar, roj. 23. 10. 1922. Odšel v Slandrovo brigado, 2. četa, 2. komp. O veliki noči 1944. Bil jeseni baje še nekje pri Gornjem gradu. Javiti na: Jože Krznar, Nova Stifca pri Gornjem gradu.

Kdor kaj ve o usodi mojega sina Molinar Bernarda, rojen 12. 9. 1928 v Trbovljah. V hribe je odšel 14. 9. 1944. Naj javi na naslov: Molinar Ivana, Trbovlje-Retje 46.

Kdor kaj ve o usodi Aleš Jožeta, roj. 16. 12. 1906. V partizane je odšel 1. sept. 1944. Zadnjič se je javil 8. 10. istega leta. Naj javi na naslov: Cilka Alešnik, Prapreče 9 nad Zagorjem.

## SPOROČILA

Pahole Alojz, verjetno letnik 1923, je padel na Menini v zimi 1944-45.

Mihanjko ali Milanjko Vinko, št. Vid. Padel na Menini v zimi 1944-45.

Svojcem sporoča Krajevni odbor OF v Gornjem gradu.

## GROBOVI

Vsem znancem in prijateljem sporočamo tužno vest, da je umrl dne 2. aprila 1945 v Dachau-u naš nadvse dobri mož, ata, stari ata, stric, tast, tovariš

### MATIJA SANDA

rudarski nadpaznik, nazadnje obratovodja v Zabukovci.

Narodni izdajalci so opravili že v oktobru lanskega leta svoj umazani posel z izdajalstvom. Naj mirno počiva v tuji zemlji, domovina, za katero je umrl, je svobodna.

Zalec, Zabukovca, Store, Rečica nad Laškim, dne 23. junija 1945.

Globoko žalujoči: Fani, žena; Fanka, Ida in Draga, hčerke; Matija, sin; Kekec in Kojnik France, zeta; brata in sestre, vnuki in vnukinje ter vse ostalo sorodstvo.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je moj ljubljeni mož in sin, tovariš

### EDVARD POSAR

dne 22. februarja 1945 umrl v koncentracijskem taborišču Dachau. Ni mu bilo dano, da bi užival zlato svobodo, za katero je žrtvoval svoje življenje.

Trbovlje, dne 22. junija 1945.

Globoko žalujoči: Marija, žena, Franc in Marija, starši, in vse ostalo sorodstvo.

Strti v neizmerni žalosti sporočamo vsem, da je žrtvoval za boljše bodočnost našega naroda svoje življenje v starosti 37 let moj srčno ljubljeni mož, naš dobri atek, brat, zet, svak in stric, tovariš

### RUDI KEMPERLE

padel 30. novembra 1944.

Njegovo truplo počiva do prevoza na pokopališču v Zavodni pri Šoštanjju.

Ni mu bilo dano, da bi doživel dan zlate svobode, za katero se je boril in umrl.

Naj mu bo lahka svobodna zemlja!

Polzela, 2. julija 1945.

Žalujoči: Ivica Kemperle roj. Podbregar, žena; Ernica in Slavka, otroka; Alojzij in Albert, brata; rodbina Podbregar in ostalo sorodstvo.

Vsem, ki ste ga poznali in imeli radi, sporočamo žalostno vest, da je 6. maja 1945 umrl v internaciji v Dachau-u naš ljubljeni, nepozabni

### DULAR OTO

Daleč od rodne zemlje in svojih dragih, ki jih je tako ljubil, je njegov prerani grob.

Strti ob pretežkem udarcu krute usode žalujejo: žena, hčerka, oče, mati, bratje in sestre.

Trbovlje, 21. junija 1945.

Kar ne moremo verjeti, da smo res za vedno izgubili dobrega moža, skrbnega očka, tovariša

### BOLTE JOŽETA

partizana,

ki je položil svoje življenje na oltar domovine 9. 7. 1944 v Mali Planini pri Kamniku.

Naj mu bo lahka svobodna gorenjska zemlja!

Žalujoča žena Štefka, sinko Janko in ostali sorodniki.

Trbovlje, 26. 6. 1945.